

עברית

מדריך לעולה

עיצוב: סטודיו הראל

עברית

מדריך לעולה

מדריך לעולה

הובק על ידי
אגף מידע ופרסום
המשרד לקליטת העלייה
רחוב הלל 15 ירושלים 94581
כל הזכויות שמורות ©
ירושלים

Publications Department
Ministry of Immigrant Absorption
15 Rehov Hillel, Jerusalem 94581
All Rights Reserved ©

www.moia.gov.il
e-mail: info@moia.gov.il

מדריך לעולה

מהדורה שנייה

הופק על ידי אגף מידע ופרסום
מנהלת האגף: אידה בן שיטריט
מנהלת מערכת עברית: אווה מדמון

מק"ט: 0613404020

© ירושלים 2004

5	מבוא
6	מידע טרם עלייה
9	סיוע הסוכנות היהודית בהוצאות העלייה סיוע בהוצאות הנסיעה לישראל הובלת מטען הנחיות כלליות לשולחי מטען לישראל
11	הגדרות ומושגים לסיוע בקליטה עולה בן עולים עולה קטין אזרח עולה קטין חוזר משפחת עולים עולה יחיד עולה קשיש תושב חוזר תושב ארעי א/1 שינויים בתקופת הזכאות
	סיוע כספי סיוע כספי בקליטה ראשונית סל קליטה מענק מכס הבטחת הכנסה ודמי קיום השלמת הכנסה הבטחת קיום ל"נתמכים" סוגי הסיוע של המשרד לקליטת העלייה ומשרדי ממשלה נוספים
27	צעדים ראשונים נמל התעופה הימים הראשונים בישראל מגורים בתקופה הראשונה חפצי בית חשמליים ואחרים
40	הקלות במכס רכב מנועי כלי עבודה הנישאים ביד ציוד להקמת מפעל יבוא בהיתר מיוחד תקופת הזכאות הכללית
46	דיור שכירת דירה

	רכישת דירה
	סיוע ממלכתי בדיוור
	סיוע בשכר דירה
	דיוור ציבורי
51	תעסוקה
	לימוד השפה העברית
	תירגום והערכת תעודות
	תהליך קבלת רשיון ישראלי לעיסוק במקצוע
	רישוי במקצועות לא אקדמיים
	חיפוש עבודה
	קורסים להסבה והכשרה מקצועית
	קידום העסקה (מימון שכר)
	סיוע מיוחד לאמנים
	סיוע מיוחד למדענים
	הקלות במס הכנסה
	סיוע בהקמת עסק
61	שירותי רווחה
	שירותי רווחה במשרד לקליטת העלייה
	שירותי המוסד לביטוח לאומי
	הטבות לאזרחים ותיקים
68	שירותי בריאות
	חוק ביטוח בריאות ממלכתי
	ביטוח בריאות של עולים חדשים
	טיפול באם ובילד
	שירותי בריאות בבית הספר
	שירותי חירום
71	סיוע לסטודנטים
74	השירות בצה"ל
	תקופת השירות הסדיר
	הסיוע לחיילים עולים
	שירות מילואים
77	רשיון נהיגה
79	פניות ציבור ותלונות
	פניות עולים בנושאי קליטה
	פניות לקבלת מידע ותלונות בנושאים כלליים
81	נספח 1: "צ'ק ליסט"
	רשימת סידורים ראשוניים
82	נספח 2: פרסומי אגף מידע ופרסום
84	כתובות שימושיות

ברוכים הבאים!

עולים יקרים, הנכם עומדים בפני תקופה שתשנה את אורח חייכם וחיי משפחתכם.

עם קבלת מעמד עולה אתם הופכים להיות אזרחי ישראל, אזרחים בעלי זכויות וחובות.

מדינת ישראל, במטרה לעזור לכם בתהליך הקליטה, מעניקה לכם סוגים שונים של סיוע.

המדריך מסביר ומפרט את הפעולות שעליכם לבצע בתקופת קליטתכם הראשונה כדי שתקבלו את הסיוע המגיע לכם.

הסיוע וההקלות לעולים ניתנים על ידי המשרד לקליטת העלייה ומשרדי ממשלה נוספים ועל ידי גופים אחרים, כגון רשויות מקומיות, מוסדות להשכלה גבוהה, צה"ל ועוד.

לידיעתכם, המשרד לקליטת העלייה מנהיג רפורמה בתפיסת השירות לעולים החדשים שעיקרה מעבר לקליטה אישית. מרגע עלייתכם ארצה, תלווה אתכם יועצת קליטה אישית, שתדריך ותכוון אתכם בדרככם החדשה, ויחד אתכם תבנה, בהתאם לצורכיכם, תכנית קליטה אישית ומשפחתית.

אנו מאחלים לכם הצלחה, קליטה טובה והשתלבות מהירה בישראל.

שימו לב!

המידע המתפרסם כאן הוא כלי עזר שנועד להתמצאות בלבד ואינו מקנה זכאות לסיוע. המידע משתנה מעת לעת, לכן, לפני שאתם נוקטים בפעולה כלשהי, אנא בדקו זכאותכם.

מקורות המידע בעניין החוקים והנהלים הם הגופים הרשמיים ואולם, יתכנו מקרים של שיבוש, טעות, או אי התאמה בין המידע המתפרסם כאן לבין החוקים והנהלים. זכרו, מה שקובע הם החוקים והנהלים ולא הפרסום בחוברת.

מידע טרם עלייה

להגיע לארץ חדשה, לשפה ולתרבות אחרת זוהי חוויה מרגשת, מורכבת וקשה. כדי להקל על תהליך הקליטה כדאי להצטייד במידע רב על מגוון הנושאים בהם תיפגשו ועל הפעולות אותן תצטרכו לנקוט.

התייעצות אישית עם שליח העלייה

בתחילת התהליך יש להתייעץ ולהכין את העלייה בעזרתו של שליח העלייה שתפקידו לספק את המידע הדרוש על הקליטה בארץ. שליחי העלייה פועלים ברחבי העולם, בעיקר במקומות בהם חיה אוכלוסייה יהודית גדולה והם נשלחים לארצות השונות מטעם הסוכנות היהודית או ההסתדרות הציונית.

במדינות מסוימות, למשל בחבר העמים, ניתן לקבל מידע ולטפל ברוב תהליכי העלייה גם בקונסוליות הישראליות.

מקורות מידע אחרים

כדאי להיעזר במקורות מידע לא רשמיים, כדאי לדבר עם קרובים וידידים בארץ ועם פעילי התאחדויות עולים. לימדו מניסיונם של אחרים. פנו למעסיקים אפשריים, לאנשים העובדים בארץ במקצוע שלכם. מן המידע תוכלו ללמוד ולהסיק מה האפשרויות המוצעות לכם בישראל ומה אתם יכולים לתרום למדינת ישראל.

חשוב לזכור כי, המידע הניתן לכם ממקורות לא רשמיים אינו מחייב ויכול לשמשל התמצאות כללית בלבד. מידע מוסמך ניתן רק על ידי הגורמים המוסמכים בכל תחום ותחום.

בירורים טרם עלייה

מידע לתקופה הראשונה

- סיוע שתוכלו לקבל לכיסוי הוצאות הנסיעה לישראל
- בידקו אפשרות של שכירת דירה מראש ע"י קרוב או ידיד, מגורים זמניים אצל קרובי משפחה וכדומה.

- קליטה באולפן קיבוץ או "בית ראשון במולדת"
- עלייה במסגרת אחת התוכניות הקבוצתיות של משרד הקליטה והסוכנות היהודית – לימודים גבוהים, הכשרה מקצועית, או הסבה מקצועית
- כדאיות משלוח מטען לעומת רכישת חפצי בית בארץ
- הקלות במכס (מה כדאי להביא ומה כדאי לקנות בארץ)
- השירותים הניתנים על ידי קופות החולים במסגרת ביטוח בריאות וביטוח משלים

מידע כללי:

- אפשרויות תעסוקה, הסבה מקצועית, השקעה או סיוע להקמת עסק עצמאי
- אפשרויות ומסגרות חינוך לילדיכם
- אורח חיים באזורים, בשכונות וביישובים שונים
- צורות דיור שונות ומחיריהן
- שירות צבאי והקלות לעולים
- הכול על כסף והכנסה: נהלים בנושא הכנסות מחו"ל, שכר, הטבות במס הכנסה ובמסים עקיפים, סיוע בשכר דירה וברכישת דירה וכו'
- אפשרויות לימוד במוסדות להשכלה גבוהה בסיוע מינהל הסטודנטים

אם שהיתם בישראל בעבר, כתושבים ארעיים או במעמד אחר כלשהו, לתקופות רצופות או מצטברות של שנה או יותר, בררו מראש השפעת תקופות שהיה אלו על זכויותיכם לסיוע ועל משך תקופת הזכאות. פרטים ניתן לברר באמצעות שליח העלייה.

שליח העלייה יספק לכם מידע נוסף על הכנות לקראת העלייה וכן "רשימת פעולות" ("צ'ק ליסט") מפורטת לתחילת דרככם כעולים.

פרסומי מידע לעולים

אגף מידע ופרסום עורך ומפרסם מידע לעולים בתחומי הקליטה השונים. הפרסומים מופיעים בשפות: רוסית, אנגלית, ספרדית וצרפתית. חלקם מופיע גם בפורטוגזית ואמהרית. מספר פרסומים מופיעים גם בשפה העברית, לשימושם של עובדי מערכת הקליטה.

בסיומו של כל פרק במדריך תמצאו הפנייה לפרסום מיוחד לאותו נושא.
ניתן להזמין פרסומים לפי הכתובת: מדור ההפצה, אגף מידע ופרסום, המשרד
לקליטת העלייה, רח' הלל 15, ירושלים 94581. טל/פקס: 02-6241585

אתר האינטרנט של המשרד לקליטת העלייה

באתר משרד הקליטה ניתן למצוא מידע מעודכן על השירותים הניתנים על ידי
המשרד לקליטת העלייה לעולים ולתושבים חוזרים.

כתובת האתר: www.moia.gov.il.

המידע באתר מופיע ברוסית, אנגלית, ספרדית, צרפתית ועברית.

סיוע הסוכנות היהודית בהוצאות העלייה

הסוכנות היהודית משלמת את הוצאות העלייה לעולים הזקוקים לכך.

זכאים לסיוע

- עולה הנכנס לארץ, לראשונה, באשרת "עולה"
- אזרח עולה, יליד חו"ל – בתנאי שהוא בעל אזרחות ישראלית
- קטין חוזר – בתנאי שהוא בעל אזרחות ישראלית
- עולה הנשוי לוותיק לפי התנאים הבאים:
זוג עם ילד שנולד בחו"ל – מימון הנסיעה לכל המשפחה, בתנאי שבן הזוג הוותיק חוזר לאחר שנתיים לפחות של שהות בחו"ל. זוג ללא ילד שנולד בחו"ל – מימון הנסיעה לבן הזוג העולה בלבד.

תנאים אלה עשויים להשתנות ויש לבררם אצל שליח העלייה.

סיוע בהוצאות הנסיעה לישראל

- מענק לכיסוי הוצאות הטיסה לישראל, בתנאי שהנסיעה הוסדרה או אושרה על ידי מחלקת העלייה והקליטה של הסוכנות היהודית.
- זכות לתוספת משקל למטען נלווה במטוס – בהתאם להסדרים של הסוכנות היהודית עם חברות הטיסה.

הובלת מטען

משלוח המטען וביטוחו נעשים על חשבון העולה ובחברת שילוח לפי בחירתו. החל מ-1 בינואר 2004 הפסיקה הסוכנות היהודית את השתתפותה בעלות ההובלה.

אחסון מטען

לעולים המבקשים לאחסן מטען בנמל חיפה או בנמל אשדוד מומלץ לבדוק מראש עם השליח את עלות האחסון והאפשרות לקבל הנחה.

הנחיות כלליות לשולחי מטען לישראל

לפני העלייה בדקו

- מידת התאמתם של חפצים שברצונכם להביא לישראל
- מחיר הובלת החפצים לארץ, אפשרויות ומחיר האחסון, לעומת עלות רכישה בארץ של אותם החפצים
- מהי הדרך הטובה ביותר לחלק את חפציכם בין מטען אוויר למטען בהובלה ימית בהתאם לסוג הדיור הראשוני (מרכז קליטה, דירה שכורה)
- לזכאי מענק מכס (פרטים ראה בפרק "מענק מכס והקלות במכס") – בדקו כדאיות הובלת מטען – לעומת רכישת כלי בית בישראל בכספי מענק המכס
- הכינו את כל המסמכים הדרושים לשחרור מהיר של המטען בארץ

המסמכים הדרושים לשחרור מטען

- א. שטר מטען
- ב. פוליסת ביטוח
- ג. רשימת חפצים – רצוי עם שם היצרן, מספר המודל ומחירו (ב-5 עותקים לפחות)
- ד. תעודת עולה
- ה. דרכון (דרכוני שני בני הזוג)

זכרו להביא את המסמכים עמכם במטוס!

הגדרות ומושגים לסיוע בקליטה

סיוע משרד הקליטה וגופים נוספים ניתן לעולים על פי קריטריונים של מעמד, כגון עולה, קטין חוזר וכד', בהתאם למצב משפחתי – משפחת עולים, קשיש יחיד ועוד, ולפי גיל – בן עולים קטין או בן עולים בגיר וכו'.

עולה

עולה הוא אדם שעלה לישראל בגיל 17 ומעלה וקיבל מעמד "עולה" ממשרד הפנים על פי חוק השבות תש"י 1950.

חוק השבות קובע שכל יהודי, בן זוגו, ילדיו, נכדיו ובני זוגם זכאים לעלות לישראל (פרט למספר חריגים המפורטים בחוק).

כיצד מקבלים מעמד עולה

- א. בחו"ל: בתום תהליך ההכנה לעלייה ממליץ שליח העלייה של הסוכנות היהודית לקונסוליה הישראלית על הענקת אשרת "עולה". על סמך אשרת העולה מוענק לאדם, בעת כניסתו לישראל, מעמד עולה.
- ב. בארץ: אם הגעתם לארץ כתיירים, יש לפנות למשרד הפנים ולבקש שינוי מעמד. התהליך עלול להימשך מספר חודשים וכרוך בהצגת מסמכים אישיים שונים במשרד הפנים.

בעלי מעמד "עולה" זכאים לסיוע, בתחומים שונים, על פי קריטריונים שנקבעו לכל נושא.

הסיוע ניתן לעולים על ידי משרדי ממשלה וגופים נוספים.

הסיוע שניתן לעולים נרשם בתעודת העולה ובמערכת הממוחשבת של משרד הקליטה.

תקופות שהייה בארץ המשפיעות על הזכאות

זכאותכם לסיוע משרד הקליטה תושפע ממשך שהותכם בישראל כתיירים, או כתושבים ארעיים, במהלך 7 השנים שקדמו לקבלת מעמד עולה:

- מי ששהה בישראל תקופה רצופה או מצטברת שאינה עולה על 3 שנים יקבל סיוע כעולה.

- מי ששהה בארץ תקופה רצופה או מצטברת של 3 עד 5 שנים יקבל זכאות לסיוע כעולה למשך שנה אחת, ולדיוור למשך 5 שנים.
- מי ששהה בישראל יותר מ-5 שנים בתוך 7 השנים שקדמו לקבלת מעמד עולה, אינו זכאי לסיוע כעולה ממשרד הקליטה.
- הזכאות לסל קליטה: סל הקליטה מיועד למי שהגיע זה עתה לישראל. מי ששהה בארץ יותר משנה וחצי במהלך 3 השנים שקדמו לקבלת מעמד עולה אינו זכאי לסיוע בסל קליטה.

שימו לב!

כללים אלה אינם חלים על המכס, ראו פירוט בפרק הקלות במכס, או בררו ישירות במשרד המכס הקרוב למקום מגוריכם.

בן עולים

בן עולים הוא רווק שעלה לארץ עם הוריו או בסמוך לעליית הוריו וכלול בתעודת העולה של משפחתו.

בן עולים קטין – עד גיל 17 ביום קבלת מעמד עולה

בן עולים בוגר – בן 17 עד 25 ביום קבלת מעמד עולה

סמיכות לעליית ההורים

בן עולים בוגר – עלה עם ההורים, או שנה לפני ההורים, או תוך שנה אחרי עלייתם.

בן עולים קטין – עלה עם הוריו, או ללא הוריו וטרם מלאו לו 17 שנים כאשר הוריו קיבלו מעמד עולה.

הסיוע לבני עולים

הסיוע תלוי בגילו של בן העולים ביום קבלת מעמד עולה. בן עולים קטין מקבל את רוב הסיוע יחד עם משפחתו. שאר הסיוע תלוי בגיל בו עלה לישראל. אם עלה סמוך לגיל 17, יהיה הסיוע דומה, בתחומים מסוימים, לזה של עולה קטין (ראה בהמשך), למעט דיוור.

בן עולים בוגר זכאי לכל סוגי הסיוע שמקבל עולה, פרט לשני תחומים:

א. **דיוור**: בן עולים רווק אינו זכאי לסיוע בדיוור בנפרד ממשפחתו. אולם בן-עולים שנישא לעולה זכאי למשכנתא כמשפחת עולים. בן עולים שנישא

לבת עולים, או בני עולים שנישאו לוותיקים, זכאותם כשל זוגות צעירים ותיקים.

ב. מענק מכס ליוצאי מדינות המזכות במענק: בני-עולים זכאים למענק מכס אם גילם בעת העלייה 23 שנים ומעלה, או אם נישאו לעולה, או לבן עולים תוך השנה הראשונה לעלייתם.

הקלות במכס: מי שעלה לארץ כקטין אינו זכאי, בדרך כלל, לפטור ממכס, אך בן עולים המקיים משק בית עצמאי בתקופת זכאותו לפטור ממכס יוכל לקבל הקלות מסוימות על חפצי בית. פרטים נוספים על הזכאות יש לברר במשרדי המכס.

עולה קטין

עולה קטין הוא מי שעונה על אחת ההגדרות הבאות:

א. מי שעלה לישראל ללא הוריו בגיל 17-14 וקיבל אשרת "עולה" ממשרד הפנים.

ב. מי שעלה לפני שמלאו לו 14 שנים ונמצא במסגרת פנימייה מהשנה הראשונה לעלייתו, למד בה עד גיל 17 לפחות, והוריו לא עלו לישראל נכון למועד בו קיבל מעמד עולה לאחר הגיעו לגיל 17. עולה זה יקבל סיוע ממשרד הקליטה רק בהגיעו לגיל 17.

עולה קטין שאינו נמצא במסגרת פנימייה יוכל לקבל סיוע בסל קליטה לפי גילו. לאחר סיום לימודיו התיכוניים יקבל העולה הקטין סוגי סיוע נוספים.

שימו לב!

תקופת הזכאות של "עולה קטין" שונה מזו של עולה בוגר ויש לברר התנאים המדויקים בלשכות ובסניפים של המשרד לקליטת העלייה.

אזרח עולה

אזרח עולה הוא אדם בן 17 ומעלה שנולד בחוץ לארץ להורה אזרח ישראל והיה זכאי למעמד "עולה" על פי חוק השבות, אלמלא היה אזרח ישראלי.

הסיוע לאזרח עולה

אזרח עולה מקבל מהמשרד לקליטת העלייה וממשרד השיכון סיוע כ- "עולה". הסיוע נרשם בתעודת הזכאות שניתנת לו במשרד הקליטה.

שימו לב!

אזרח עולה זכאי לסיוע כ"עולה" במשרד הקליטה בלבד. לעניין הקלות במכס וסיוע משרדים אחרים, הכללים שונים מאלה של משרד הקליטה. לקבלת מידע על זכויותיכם, יש לפנות אליהם ישירות.

מס רכישה: אזרח עולה זכאי להקלות במס רכישת דירה כ"עולה", זאת בתנאי ששהה בחו"ל 10 שנים רצופות לפחות.

תקופת הזכאות – מיום קבלת תעודת זהות ישראלית

המסמכים הדרושים

- דרכונים או מסמכים אחרים המעידים על משך הביקורים בארץ
- תעודת זהות מעודכנת
- שתי תמונות דרכון

שהות בישראל שאינה משפיעה על תקופת הזכאות:

- ביקורים לתקופה של פחות מ-4 חדשים בשנה קלנדרית.
- שירות סדיר בצה"ל או שירות לאומי בתוספת שהות של עד 4 חודשים לפני ואחרי השירות.
- לימודים בארץ במשך שנת לימודים אחת, במוסד מוכר, או בתכנית מטעם הסוכנות היהודית, תנועות נוער או תוכנית קדם צבאית.

קטין חוזר

מי שנסע עם הוריו לחו"ל לפני שמלאו לו 14 שנים, שב לישראל בגיל 17 ומעלה לישיבת קבע ובעת שובו היה זכאי לאשרת עולה על פי חוק השבות תש"י-1950 אלמלא היה אזרח ישראלי – יקבל מעמד "קטין חוזר" וסיוע משרד הקליטה בתנאים הבאים:

א. שהה בחו"ל לפחות 4 שנים רצופות.

רציפות השהות בחו"ל נשמרת גם במקרים הבאים:

- ביקור מולדת לתקופה של פחות מ-4 חדשים בשנה
- שירות סדיר בצה"ל או שירות לאומי כולל 4 חודשי שהות מצטברים לפני ואחרי השירות

• לימודים בארץ במשך שנת לימודים אחת במוסד מוכר, או בתכנית מטעם הסוכנות היהודית, שנת שירות של תנועות נוער או תוכנית קדם צבאית, זאת בתנאי ששנת לימודים זו היא בנוסף ל-4 שנות השהות בחו"ל.

ב. שירות בצה"ל: על הקטין החוזר להתייצב בצה"ל ולהביא אישור על התייצבותו, או פטור משירות.

פטורים מהצגת אישורים מצה"ל:

- נשים בנות 25 ומעלה
- נשים שאינן רווקות או נשים אמהות לילדים
- גברים בני 40 ומעלה

ג. עיסוק ההורים בחו"ל: ההורים לא היו מועסקים בחוץ לארץ על ידי מעסיק ישראלי, פרטי או ציבורי, במשך 5 השנים שקדמו לשיבה ארצה.

המסמכים הדרושים לקבלת מעמד "קטין חוזר":

- אישור התייצבות בלשכת הגיוס או אישור על פטור משירות בצה"ל או על דחיית שירות
- תעודת זהות מעודכנת
- דרכון שבו מופיע תאריך עזיבת הארץ לפני גיל 14. אישורים דומים על שהות ההורים בחו"ל בהיות הקטין בין הגילים 14 ל-17.
- דרכונים או מסמכים חלופיים המוכיחים שהייה רצופה בחו"ל כגון: אישורי לימודים, תעודות שנתיות מבית ספר יסודי, תיכון, מוסד להשכלה גבוהה או ישיבה, דיפלומות, אישורים רשמיים ממס הכנסה או מביטוח לאומי בחו"ל, רישום תושבות בערים או במשרד הפנים בארצות אחרות.
- דרכון בו מופיע תאריך עזיבה של ההורים (או מסמכים חלופיים).
- שתי תמונות דרכון
- למי שלמד בארץ: אישור לימודים המעיד על השהות בישראל

משפחת עולים

- א. משפחה בה כל בני המשפחה הם בעלי מעמד עולה.
- ב. משפחה בה אחד מבני הזוג הוא בעל מעמד "עולה", או "אזרח עולה", או "קטין חוזר", בן הזוג האחר הוא ישראלי ותיק ולהם ילד שנולד בחוץ לארץ.

התנאים לקבלת סיוע כ"משפחת עולים":

- נולד ילד בחו"ל לפני שההורה הזכאי קיבל מעמד, או זכאות למעמד אזרח עולה, או קטין חוזר
- נולד ילד בחו"ל אחרי שההורה הזכאי קיבל מעמד "עולה" וחלפה לפחות שנה מאז ששני בני הזוג יצאו מן הארץ.

הסיוע

משפחה בה שני בני הזוג עולים מקבלת את הסיוע המגיע לה כיחידה משפחתית וסיוע אישי כגון סיוע בקורסים וכד'.

משפחת עולים, שבה אחד מבני הזוג הוא ישראלי ותיק, עשויה לקבל סיוע משפחתי בדיוור. תחומי הסיוע האחרים תלויים בזכאות האישית של כל אחד מבני הזוג, רצוי לברר את הזכאות בסניף או בלשכה של המשרד לקליטת העלייה.

המסמכים הדרושים:

המסמכים הנדרשים לקביעת הזכאות לסיוע תלויים במעמד, פרטים ראה בסעיפים: "עולה", "קטין חוזר" ו"אזרח עולה".

משפחה חד-הורית

משפחה חד-הורית היא משפחה בה הורה יחיד ולפחות ילד אחד מתחת לגיל 18.

משפחות חד-הוריות זכאיות לסיוע מוגדל, לגמלאות שונות של ביטוח לאומי, סיוע מוגדל בדיוור והנחות בתשלומים שונים.

עולה יחיד

עולה רווק שעלה בגפו בגיל 17 ומעלה.

עולה בן 17 עד 25 שעלה בגפו והוריו עלו תוך שנה לפני או אחרי יום עלייתו, יחשב לבן עולים ויכלל בתעודת עולה של המשפחה.

עולה קשיש

מי שקיבלו מעמד עולה לאחר הגיעם לגיל זיקנה.

גיל זיקנה: החל מיולי 2004, יעלה גיל הפרישה לגברים שנולדו אחרי יוני 1939

ולנשים שנולדו אחרי יוני 1944 בהדרגה. פרטים על גיל הפרישה המדויק לפי תאריך לידה ומין ניתן לקבל בסניפי המוסד לביטוח לאומי.

תושב חוזר

"תושב חוזר" הוא אזרח ישראלי ששהה בחוץ לארץ שנתיים לפחות.

התנאים לקבלת סיוע כתושב חוזר:

- א. בעל אזרחות ישראלית
- ב. שהה מחוץ לישראל לפחות שנתיים.
- ג. מדען יכול לקבל סיוע של המרכז לקליטה במדע בתנאי ששהה בחוץ לארץ 3 שנים לפחות.
- ד. ביקר בישראל פחות מ-4 חודשים מצטברים או רצופים בכל שנה בשנים שקדמו לשובו ארצה.
- ה. הגיל הקובע לקבלת הסיוע הוא בדרך כלל 17 שנים ומעלה, למעט מכס.
- ו. הוא, בן זוגו או מי מהוריו לא היו בשליחות ציבורית במשך 5 השנים האחרונות שקדמו לשובו לישראל. שליחות ציבורית היא שליחות מטעם כל רשות של מדינת ישראל, חברה ממשלתית, ההסתדרות הציונית העולמית, הסוכנות היהודית, קרן קיימת לישראל, קרן היסוד או הבונדס.

סיוע המשדר לקליטת העלייה לתושבים חוזרים

- הבטחת הכנסה בחודשי השיבה הראשונים
- סיוע בתעסוקה
- סיוע בקליטת מדענים
- סיוע לחיילים בודדים
- סיוע ביזמות - הקמת עסק

סיוע ממשלתי בתחומים אחרים

- דיור - משכנתאות וסיוע בשכר דירה לזכאי משרד השיכון לפי ניקוד אישי כמו לישראלים ותיקים
- ביטוח לאומי

המסמכים הדרושים לקבלת מעמד "תושב חוזר":

- דרכונים של שני בני הזוג המוכיחים שהות של שנתיים לפחות בחו"ל, לפני השיבה לישראל
- שתי תמונות דרכון
- תעודת זהות מעודכנת
- במקרה של גרוש המבקש הכרה כתושב חוזר, ושבו לישראל עם ילדים: פסק דין המעיד על כך שהילדים ששבו איתו ארצה הם בחזקתו החוקית או תצהיר נוטריוני על הסכמת בן הזוג שנותר בחו"ל בעניין החזקת הילדים.
- נשוי ששב לישראל בנפרד עם ילדים - יש להציג תצהיר נוטריוני, או תצהיר בפני הקונסול, על הסכמתו של בן הזוג הנותר בחו"ל להבאת הילדים לארץ.

תושב ארעי א/1

מעמד של תושב ארעי - א/1 ניתן על ידי משרד הפנים למי שזכאי למעמד "עולה", אך מעדיף לגור בישראל כתושב ארעי. אשרה זו ניתנת לתקופות קצובות שערכן הכולל אינו עולה על 3 שנים. בסיומן יש לקבל מעמד עולה, או מעמד קבע אחר.

בעלי אשרת א/1 אינם זכאים לסיוע ממשרד הקליטה. לגבי סיוע של משרדי ממשלה אחרים, יש לבדוק. כך למשל, בעל אשרת א/1 זכאי להקלות בתחומי המכס והנחה במס הכנסה. תושבים ארעיים עשויים להינות מסיוע הסוכנות היהודית בקליטה ראשונית ובלימוד עברית במרכז קליטה או באולפן קיבוץ.

שימו לב!

שהות בישראל במעמד תייר, או סוג אחר של מעמד ארעי, מקטינה או שוללת זכאות לסיוע ממשרדי הקליטה והשיכון.

חישוב השהות המצטברת נעשה לגבי 7 שנים שקדמו לשינוי המעמד ל"עולה".

הערה: כללי המכס שונים ויש לבדוק את הנושא במשרדי המכס.

שינויים בתקופת הזכאות

הקפאה/גרירת הזכאות

כל סוגי הסיוע ניתנים למימוש תוך תקופה מסוימת הנקראת "תקופת זכאות". תקופה זו מתחילה ממועד קבלת מעמד עולה.

במקרים מסוימים "מוקפאת" תקופת זכאותו של עולה לפרק זמן מסוים והיא תימשך לאחר תום "תקופת ההקפאה":

א. שירות סדיר בצה"ל או שירות לאומי: תקופת השירות אינה נכללת במניין תקופת הזכאות לסיוע. מניין תקופת הזכאות יתחדש לאחר תום שירות החובה.

ב. יציאה לחוץ לארץ למשך יותר משישה חודשים רצופים: מי ששהה בישראל באשרת "עולה" ונסע לחו"ל בתוך תקופת הזכאות לתקופה רצופה העולה על 6 חודשים, לא תיכלל תקופת השהות בחו"ל במניין תקופת הזכאות לסיוע.

הקפאת תקופת הזכאות כאמור, לא תחול לעניין סיוע בשכר דירה הניתן על ידי משרד השיכון.

הארכת תקופת הזכאות עקב נסיעה לחו"ל תקפה בעיקר במשרד הקליטה. יתכן שמערכות אחרות, כגון מס רכישה, ביטוח לאומי וכדומה, אינן מקנות אפשרות זו. לדוגמא: קטין חוזר אינו זכאי להארכת תקופת הזכאות במכס.

שימו לב!

כל ביקור בארץ נחשב לתקופת שהות. ביקורים תכופים שאין ביניהם תקופת שהות בחו"ל של 6 חודשים לפחות, נחשבים כשהות רצופה בישראל.

הארכת תקופת הזכאות

הארכת תקופת הזכאות ניתנת לסטודנט הלומד לימודים מן המניין במוסד מוכר להשכלה גבוהה או להשכלה על תיכונית.

הארכת הזכאות להקלות במכס ניתנת על פי כללי המכס. לבירור פרטים יש לפנות למשרדי המכס הקרובים למקום המגורים.

בשנים הראשונות לאחר העלייה מקבלים העולים סיוע כספי ממשד הקליטה, מביטוח לאומי, ממשד השיכון ועוד. הסיוע ניתן באופן ישיר במענקים כמו סל קליטה, מענק מכס ודמי קיום ובאופן עקיף על ידי הקלות והנחות שונות, כגון פטור ממכס לעולים שאינם זכאי מענק מכס, הקלות במס הכנסה ומס רכישת דירה, הנחות במסים עירוניים ועוד.

עיקר הסיוע ניתן לעולים על ידי משד הקליטה בשנה הראשונה לאחר העלייה. הסיוע ניתן כדי לספק אמצעי קיום בתקופת הלימודים באולפן לעברית ובקורסים שנועדו לאפשר השתלבות טובה בעבודה. אם מתעכבת השתלבות העולים בעבודה מעבר לשנה הראשונה, עשויים העולים לקבל דמי אבטלה או הבטחת הכנסה מן המוסד לביטוח לאומי.

רשימה תמציתית של סוגי הסיוע הניתנים לעולים על ידי משד הקליטה ומשד השיכון מופיעה בטבלה, בסוף פרק זה. פירוט נוסף ראו בפרקים הבאים.

סיוע כספי בקליטה ראשונית

בחודשים הראשונים לאחר העלייה תעברו תקופת הסתגלות למציאות חדשה ובתוכה גם לימוד שפה חדשה. בתקופה זו יתכן שתתקשו להבטיח לעצמכם אמצעי קיום. סיוע בתחומים הבאים עומד לרשותכם:

- סל קליטה
- מענק מכס (לעולים מארצות המזכות למענק מכס)
- קצבת ילדים
- קצבת זקנה מיוחדת לקשישים שאין להם הכנסה אחרת
- הבטחת הכנסה /דמי אבטלה (לאחר סיום תשלומי סל קליטה ולפני תחילת העבודה)
- דמי קיום לנתמכים (מי שאינם יכולים לעבוד)
- השלמת הכנסה לבעלי הכנסה נמוכה

סל קליטה

סל הקליטה הוא שם כולל לסיוע כספי שמטרתו לסייע לעולים בהתארגנות ראשונית, שכירת דירה והוצאות מחייה בתקופת הלימודים באולפן.

הזכאים לסל הקליטה

- מי שנכנסו לראשונה לישראל באשרת "עולה"
  - מי שנכנסו באשרה אחרת וששהו בישראל פחות מ-18 חודשים רצופים או מצטברים במשך 3 שנים שקדמו לקבלת מעמד עולה.
  - אזרח עולה וקטין חוזר העומדים בתנאים הנ"ל
- משך תקופת הזכאות: תוך שנה מיום קבלת מעמד עולה.

אופן קבלת סל הקליטה

א. תשלום ראשון של סל הקליטה ניתן לעולים כבר בשדה התעופה במטרה לאפשר התארגנות קלה יותר בימים הראשונים. תשלום זה ניתן חלקו במזומן וחלקו בהעברה בנקאית המחייבת פתיחת חשבון בנק.

עולים ששינו מעמדם בארץ יקבלו תשלום ראשון של סל קליטה במשרד הקליטה הקרוב למקום מגוריהם.

ב. יתרת הסיוע בסל קליטה תופקד בחשבון הבנק של העולה ב- 7 תשלומים חודשיים.

על מנת שכספי ה"סל" יופקדו בבנק, עליכם לפתוח חשבון עובר ושב באחד הבנקים המסחריים במקום הנוח לכם. את פרטי החשבון יש למסור למשרד הקליטה. מומלץ לעשות זאת מיידית, בימים הראשונים להגעתכם לארץ. שימו לב - על חשבון הבנק להיות משותף לשני בני הזוג, ולכן פתיחתו מחייבת נוכחות שני בני הזוג בבנק.

שימו לב !

לא רצוי לשנות את מספר החשבון בשנים הראשונות לעלייה! אם בכל זאת נאלצתם לשנות את פרטי החשבון - דווחו מיד למשרד הקליטה.

במקרה של תקלה כלשהי בקבלת כספי סל הקליטה, פנו מיד למשרד הקליטה הקרוב למקום מגוריכם.

עם תום תשלומי סל הקליטה מקבל העולה מענק מיוחד המיועד לסייע בתשלומי שכר הדירה במחצית השנה השנייה לעלייה. גובה המענק משתנה בהתאם לגיל ולמצב המשפחתי.

לתשומת לבכם: בשנת העלייה הראשונה הסיוע בשכר דירה כלול בתשלומי סל הקליטה, לכן חשוב לתכנן בהתאם את הוצאותיכם במהלך השנה הראשונה.

עם תום 6 חודשים של תשלומי סל הקליטה ועד השתלבותכם בעבודה תהיו זכאים להבטחת הכנסה. משרד הקליטה משלם הבטחת הכנסה בשנה הראשונה לעלייה למי שנמצא בתהליך חיפוש עבודה, למי שלומד בקורס להכשרה או להסבה מקצועית, או למי שאינו מסוגל לעבוד מסיבות בריאות וכדומה.

מידע מפורט על גובה הסיוע במסגרת סל הקליטה ניתן לקבל בלשכות ובסניפים של משרד הקליטה, בחוברת "סל קליטה ומענק מכס" ובאתר האינטרנט של המשרד www.moia.gov.il.

מענק מכס

מענק המכס הוא מענק כספי הניתן על ידי המשרד לקליטת העלייה כתחליף לפטור ממסים על חפצי בית חשמליים ומיועד לעולים הבאים ממדינות המופיעות ברשימה בהמשך. הזכאים למענק המכס הם עולים, בני עולים שגילם מעל 23, קטינים חוזרים ואזרחים עולים שאינם זכאים לפטור ממכס. הסדר מענק המכס וביטול הפטור ממסים הוחלל ב-1.12.1990 ולכן חל רק על עולים שעלו לאחר תאריך זה ועומדים בשאר התנאים.

התנאים לקבלת מענק המכס

א. יוצאי מדינות:

- מזרח אירופה: חבר המדינות (מדינות שהיו בעבר חלק מבריה"מ), אלבניה, בולגריה, הונגריה, מדינות שהיו כלולות ביוגוסלביה לשעבר, פולין, צ'כיה, סלובקיה, רומניה
- כל ארצות אמריקה הלטינית
- ארצות אפריקה: אלג'יריה, אתיופיה, לוב, מצרים, מרוקו, סודן, תוניסיה
- ארצות אסיה: איראן, הודו, ירדן, לבנון, סין, עיראק, ערב הסעודית, תימן, סוריה

ב. מי שנכנסו לארץ באשרת עולה

ג. מי שנכנסו לישראל באשרה אחרת וקיבלו מעמד עולה תוך שנה מכניסתם האחרונה לישראל.

ד. מי שלא שהו במדינה שאינה כלולה ברשימת המדינות המזכות ב"מענק מכס" יותר משנה ברציפות לפני כניסתם לישראל.

ה. מי שעונוה על התנאים הנ"ל וגילו בעת כניסתו לישראל היה 17 שנים לפחות

תקופת הזכאות לקבלת מענק מכס היא 4 שנים מיום העלייה.

אופן התשלום

התשלום הראשון של המענק ניתן ע"י משרד הקליטה בנמל הכניסה, בעת העלייה. התשלום השני מופקד בחשבון הבנק של העולה בתום שנה, בחודש ה- 13 לעלייה.

אם מסיבה כלשהי לא קיבלתם בתום השנה את יתרת המענק לחשבון הבנק שלכם, אנא פנו למשרד הקליטה הקרוב למקום מגורכם.

עולים זכאי מענק מכס, אשר שלחו לארץ מטען ובו חפצי בית חשמליים אינם זכאים לפטור ממכס, עליהם לשלם מכס ומסי יבוא כנדרש.

הבטחת הכנסה ודמי קיום

הבטחת הכנסה היא סיוע כספי חודשי הניתן למי שאינו יכול להתפרנס מעבודה.

הבטחת הכנסה בשנה ראשונה לאחר העלייה

עולים זכאים להבטחת הכנסה ממשרד הקליטה לאחר תום תשלומי סל הקליטה. הבטחת הכנסה משולמת לעולים במצבים הבאים:

א. תלמידים באולפן עברית

עולים הלומדים באולפן לאחר תום קבלת סל קליטה. תקופת הזכאות: עד 3 חודשים מתום קבלת סל קליטה.

2. תלמידים בקורסים

עולים הלומדים בקורסים המוכרים על ידי משרד הקליטה, המתקיימים בשעות הבוקר, זכאים להבטחת הכנסה בתקופת הלימודים. הסיוע ניתן על סמך נוכחות העולה בקורס.

3. הבטחת הכנסה לדורשי עבודה (דמי אבטלה)

עולים, בשנה הראשונה לעלייתם ומתום תקופת סל הקליטה, שנמצאים בתהליך חיפוש עבודה או מובטלים ורשומים בלשכת התעסוקה כ"דורשי עבודה", זכאים לקבל הבטחת הכנסה בתנאי שיתייצבו בלשכת התעסוקה.

תנאי הסיוע

גובה הסיוע ניתן בהתאם למספר הנפשות במשפחה הרשומות בתעודת עולה, כולל ילדים עד גיל 18.

משפחה שבה שני בני הזוג מובטלים או אחד מהם מובטל והשני לומד בקורס תקבל תשלום הבטחת הכנסה כיחידה משפחתית.

משך הסיוע (פרט להבטחת הכנסה ללומדים בקורסים) עד תום השנה הראשונה לעלייה.

בתום השנה הראשונה לעלייה יש לפנות למוסד לביטוח לאומי לקבלת המשך הסיוע בהתאם לחוקי הביטוח הלאומי. פרטים ראה בפרק "ביטוח לאומי".

השלמת הכנסה

השלמת הכנסה היא סיוע כספי שניתן לעולה עובד שרמת ההכנסה הכוללת של משפחתו נמוכה מסכום שכר המינימום כפי שנקבע בחוק. הסיוע ניתן בשנה הראשונה לעלייה על-ידי משרד הקליטה, על פי מספר הנפשות במשפחה ולפי תנאים שונים, כגון מספר שעות העבודה בחודש.

שימו לב!

הסיוע בהבטחת הכנסה ובהשלמת הכנסה הוא משפחתי ומותנה בגובה ההכנסה הכוללת של המשפחה

הבטחת קיום ל"נתמכים"

עולים שאינם יכולים להיחשב "דורשי עבודה" מסיבות של גיל, מצב משפחתי או מחלה קשה, זכאים להבטחת קיום כ"נתמכים" ואינם חייבים להתייצב בלשכת התעסוקה.

פרטים ראו בפרק "שירותי רווחה".

סיוע המשרד לקליטת העלייה ומשרדי ממשלה נוספים

הערות	משך הסיוע	תקופת הזכאות	סוג הסיוע	תחום הסיוע
	7 חודשים	שנה מיום העלייה	סל קליטה	סיוע כספי לקליטה ראשונית
לעולים יוצאי ארצות המזכות במענק מכס בלבד	חד פעמי - בשני תשלומים	4 שנים מיום העלייה	מענק מכס	סיוע כספי לרכישת מוצרי חשמל ביתיים
	חצי שנה - חד פעמי	שנה וחצי מיום העלייה עם אפשרות להארכה מסיבות מוצדקות כגון לידה, מחלה וכד'	א. שכר לימוד	אולפן ללימודי עברית
	6 חודשים	שנה מיום העלייה	ב. נסיעות לאולפן מרחק	
מי שעלה לפני 1.9.89 זכאי ל-10 שנות סיוע בדיור. הסיוע ניתן למחזיקי תעודת זכאות כ"חסרי דיור".	חד פעמי	מי שעלה מ-1/1/97 זכאי ל-10 שנות סיוע בדיור. מי שעלה בין 1/9/89 - 31/12/96 זכאי לתקופת סיוע של עד 15 שנים, אך לא יותר מ-1/1/2007.	א. דיור ציבורי ב. משכנתא	דיור (בשיתוף משרד הבינוי והשיכון)
למי שמתקיים מקיציבאות הביטוח הלאומי הסיוע אינו מוגבל בזמן.	חד פעמי			
	5 שנים (כולל שנת קבלת סל קליטה)	5 שנים מיום העלייה (כולל שנת סל קליטה)	ג. סיוע בשכר דירה	
לדורשי עבודה ולמשתתפים בקורסים	חצי שנה	שנה מיום העלייה	הבטחת הכנסה	תעסוקה
	בהתאם לנוהלי תעסוקה	10 שנים מיום העלייה	סיוע בקורסים, לרישוי, הסבה, הכשרה	
	בהתאם לנוהלי תעסוקה	10 שנים מיום העלייה	קידום השמה בתעסוקה	

תחום הסיוע	סוג הסיוע	תקופת הזכאות	משך הסיוע	הערות
	ספורטאים	10 שנים מיום העלייה	בהתאם לנהלי תעסוקה	
	מהנדסים בכירים	10 שנים מיום העלייה	בהתאם לנהלי תעסוקה	
	עולים בגילאי 45+	10 שנים מיום העלייה	בהתאם לנהלי תעסוקה	
	אמנים	10 שנים מיום העלייה	מענק חד פעמי	
	סופרים	10 שנים מיום העלייה	מענק חד פעמי	
קליטה במדע	השתתפות בעלות העסקתו של מדען	6 שנים מיום העלייה	עד שנתיים	
זמנות עסקיות	הדרכה, ייעוץ מקצועי, הלוואה	10 שנים מיום העלייה	חד פעמי	
מינהל הסטודנטים	שכר לימוד הלוואות	על פי נהלי מינהל הסטודנטים	עד 3 שנות לימוד	
רוחה	א. דמי קיום לנתמכים	שנה ראשונה מיום העלייה	מן החודש ה-7 עד החודש ה-12 לעלייה	
	ב קרן מנהל מחוז	5 שנים מיום העלייה	חד פעמי	

מידע נוסף

פרטים נוספים על הסיוע הכספי ניתן לקבל אצל יועצות הקליטה בלשכות ובסניפים של המשרד ברחבי הארץ ובאתר האינטרנט של המשרד לקליטת העלייה.

פרטים בנושא המכס ראו בפרק "מכס" בהמשך, במשרדי המכס או באתר האינטרנט של משרד האוצר www.mof.gov.il.

עוד פרטים על סל קליטה ומענק המכס ראו בחוברת "סיוע כספי" לפי רשימת הפרסומים בנספח.

העלייה לישראל היא התחלה חדשה כמעט בכל תחומי החיים: אזרחות חדשה, שפה חדשה, מציאת בית ועבודה, ליווי הילדים בכניסתם למסגרת לימודים, השתלבות בחיי החברה ועוד ועוד.

רשימת הצעדים הבאה עשויה לסייע לכם בחלק מן התהליכים.

בסוף החוברת מופיעה רשימה מקוצרת "צ'ק ליסט" – שתסייע לכם במעקב אחר הפעולות החיוניות ביותר.

אנו מודעים לצרכים הרבים הנוספים בתחום האישי, החברתי והתרבותי, אך בשל מגבלות המידע הכתוב לא ניתן להתייחס אליהם, נוכל רק לאחל לכם

קאיטה קאה ואוצ'אגה

נמל התעופה

אם נכנסתם לישראל באשרת עולה, יפגשו אתכם בכניסה לנמל התעופה עובדי משרד הקליטה, שילוו אתכם בביקורת הדרכונים ויביאו אתכם למסוף משרד הקליטה לרישום ראשוני, שם מתחיל תהליך הקליטה שלכם.

מסמכים שיש להביא אתכם במטוס

- דרכונים של כל בני המשפחה
- "אשרת עולה" (ויזה) המוטבעת בדרכון או בנפרד
- מכתב מהשליח (אם יש לכם סידור מוקדם)
- תמונות דרכון של כל בני המשפחה מעל גיל 25. צעירים מתחת לגיל 25 המגיעים ללא הורים זקוקים גם הם לתמונות דרכון
- תעודות לידה של כל בני המשפחה
- תעודות נוספות המעידות על מצבכם המשפחתי: גט במקרה של גירושין או תעודת פטירה במקרה של אלמנות
- דיפלומות ותעודות המעידות על השכלה, תעודות בי"ס של הילדים

המסמכים שתקבלו בשדה תעופה

א. **תעודת עולה** – תעודה הניתנת לעולה יחיד מעל גיל 17 או למשפחה, המשמשת לרישום הסיוע וההטבות שתקבלו במהלך תהליך הקליטה. בתעודת עולה מופיעה תמונת העולה, בתעודה משפחתית יופיעו תמונות שני בני הזוג ורישום הילדים שעלו עם הוריהם שגילם עד 25. ילדי המשפחה שגילם למעלה מ-25 מקבלים תעודת עולה נפרדת. חשוב שתעודת העולה תהיה בידכם בכל פנייה לקבלת סיוע והטבות שונות ממשרד הקליטה, בפנייה לבנק, למכס, לביטוח לאומי, בעת ההרשמה לקופת חולים וכד'.

שימו לב!

ודאו שכל הפרטים הרשומים בתעודת העולה מדויקים, סוגים שונים של סיוע ניתנים בהתאם למספר הנפשות במשפחה ובהתאם לגיל הילדים. אם חל שינוי – נישואין, לידה, גירושין או פטירה, פנו למשרד הקליטה עם המסמכים המתאימים כדי לרשום את השינוי בתעודה.

ב. **ספח רישום אוכלוסין** – אישור על קבלת אזרחות ישראלית ותעודת זהות זמנית עד לקבלת תעודת זהות קבועה ממשרד הפנים. הספח מחובר לתעודת העולה. בפניותיכם לקבלת סיוע או שירותים במוסדות שונים תידרשו להציג את מספר הזיהוי שלכם המופיע בספח.

ג. **ביטוח בריאות** – טופס המזכה אתכם בקבלת שירותי בריאות, ללא תשלום, במשך 6 חודשים, אם תלמדו באולפן ולא תעבדו בתקופה זו. פרטים בפרק "שירותי בריאות".

ד. **הפנייה להסעה חינם** מנמל תעופה למקום המגורים הראשון שלכם בישראל.

סיוע כספי ראשוני

- סל קליטה, חלקו במזומן וחלקו בהעברה בנקאית, לאחר פתיחת חשבון בנק
- מענק מכס, למי שעלו ממדינות המזכות במענק מכס, חלקו במזומן וחלקו בהעברה בנקאית, לאחר פתיחת חשבון בנק
- עולים קשישים (בגיל המזכה בקצבת זיקנה) מחבר המדינות – קצבת זקנה מיוחדת מן המוסד לביטוח לאומי. בני זוג קשישים שעלו בנפרד – פנו מיד למוסד לביטוח לאומי לקבלת קצבה כזוג. קשישים יוצאי ארצות אחרות

שאינן להם הכנסה או הכנסתם נמוכה – נא פנו מיד לביטוח הלאומי ובררו זכאותכם לקצבת זקנה.

חשוב ביותר!

כדי לממש את הסיוע הכספי עליכם לפתוח, כבר בימים הראשונים, חשבון בנק ולמסור בהקדם את מספרו למשרד הקליטה. משרד הקליטה יפקיד בחשבונכם את יתרת הסכום הראשוני של סל הקליטה ושל מענק המכס.

אם אתם בגיל פנסיה, יוצאי חבר המדינות וזכאים לסל קליטה, משרד הקליטה יעביר את מספר חשבון הבנק שלכם למוסד לביטוח לאומי שיפקיד בחשבונכם את התשלומים החודשיים של קצבת הזקנה.

אם אתם בעלי משפחה קצבת הילדים תגיע גם היא לחשבונכם בדרך זו.

שירותים נוספים העומדים לרשותכם במסוף משרד הקליטה

- כיבוד קל
  - חדר אמהות – לטיפול בתינוקות, להנקה ולהחלפת חיתולים
  - אחות למי שזקוק לטיפול רפואי
  - טלפון חנינם לשיחות בארץ כדי להודיע לקרובי משפחה על בואכם
- בסיום תהליך הרישום במשרד הקליטה תוכלו לאסוף את המזוודות ולעבור את בדיקת המכס.

המכס

אם עליכם מאחת הארצות המזכות במענק מכס (רשימת הארצות מופיעה בפרק "סיוע כספי") והבאתם איתכם מכשירי חשמל ביתיים שאינם פטורים ממכס, עליכם לעבור במסלול האדום, להצהיר על החפצים ולשלם מכס. אם אין לכם על מה להצהיר, עיברו במסלול הירוק.

אם אינכם זכאי מענק מכס, הינכם זכאים לפטור ממכס על מכשירי חשמל ביתיים. אם הבאתם מכשירי חשמל שערכם למעלה מ-200 \$ עליכם להצהיר על כך ולהציג תעודת עולה בה נרשם הפטור ממכס. במקרה זה תידרשו לגשת למסוף ממ"ן (מחסן מכס), הנמצא במרחק של כ-2 ק"מ מבניין הטרמינל, כדי לשחרר את המטען.

שימו לב!

שעות העבודה של מחסן מכס – ממ"ן בימים א'-ה' מ-8:30 בבוקר ועד 17:00 בערב. אם הגעתם לאחר שעות העבודה, תידרשו לשוב למחרת.

הסעה חינם מנמל התעופה

כעולים אתם זכאים להסעה חינם, במונית, ליעד הראשון לפי בחירתכם. הפנייה תקבלו במסוף משרד הקליטה.

אם יש לכם סידור מוקדם מטעם הסוכנות היהודית, תקבלו הסעה ליעדכם – מרכז קליטה, אולפן קיבוץ או כל מסגרת אחרת.

אם אין לכם סידור מוקדם ואינכם יכולים להתארח אצל קרובי משפחה או ידידים, תוכלו לקבל הסעה למלון בתל-אביב, חיפה או באר שבע. רשימת בתי מלון במחיר נמוך ניתן לקבל במסוף משרד הקליטה.

שירותי סבלות

אם יש לכם מזוודות רבות, ניתן לשכור שירותי סבלות מבניין הטרמינל ועד למונית. ברכב ההסעה יש מקום לשלוש מזוודות לאדם.

שימו לב !

שירותי הסבלות אינם כוללים העמסת המזוודות למונית.

גם הפנייה להסעה חינם אינה כוללת העמסת מזוודות – מקובל לשלם על כך לנהג.

קטין חוזר ואזרח עולה הנכנסים באשרה שאינה אשרת עולה: תהליך הקליטה יתחיל בשלב מאוחר יותר, לאחר שתסדירו את עניין מעמדכם במשרד הקליטה. אולם, אם יש בידכם הפנייה של שליח הסוכנות היהודית, פנו בהתאם להפניה למסוף משרד הקליטה.

הימים הראשונים בישראל

במשך השבועות הראשונים שלכם בישראל עליכם לבצע מספר פעולות חיוניות.

בשלב ראשון מומלץ להיפגש עם יועצת הקליטה האישית שלכם במשרד הקליטה להיכרות. היועצת תאמת אתכם את הפרטים האישיים, תסביר לכם על הסיוע הכספי, תכוון ותדריך אתכם בצעדים הבאים:

- שינוי מעמד במשרד הפנים, למי שנכנס לישראל במעמד שאינו מעמד עולה

- פתיחת חשבון בנק
- רישום לביטוח בריאות ולקופת חולים
- שכירת דירה
- רישום ללימודי עברית באולפן
- רישום הילדים לבית הספר
- הפנייה למשרד הפנים והמוסד הביטוח הלאומי (לפי הצורך)
- הערכת דיפלומות מחו"ל במשרד החינוך
- מידע על תהליכי רישוי בהתאם למקצועות
- הפניית הזכאים למינהל הסטודנטים

לנוחיותכם, צרפנו בסוף פרק זה רשימת פעולות, "צ'ק ליסט". היעזרו בה, רישמו בה כתובות, מספרי טלפון, שעות קבלת קהל ואפילו שמות פקידים שעשויים לתת לכם שירות במשרדים השונים.

מידע נוסף וחשוב להתמצאות בנושאים כמו קופת חולים ושירותים רפואיים אחרים, בתי ספר, גובה שכר הדירה בשכונות השונות וכד', ניתן לקבל בארגוני העולים.

פתיחת חשבון בנק

כספי הסיוע שתקבלו בחודשים הקרובים – סל קליטה, קצבת ילדים או קצבת זקנה – יופקדו בחשבון עובר ושב בבנק. לכן חשוב מאוד לפתוח חשבון בנק בהקדם האפשרי ולמסור את מספרו במשרד הקליטה הקרוב למקום מגוריכם.

המסמכים שעליכם להביא לבנק: תעודת עולה, דרכון ותעודת זהות או ספח רישום אוכלוסין. בני זוג נדרשים לפתוח חשבון בנק משותף ועל שניהם להגיע לבנק ולהציג את המסמכים הנ"ל. אם אחד מבני הזוג אינו יכול להגיע לבנק, על בן הזוג שניגש לבנק לפתוח את החשבון המשותף להצטייד בייפוי כוח נוטריוני מבן זוגו.

הציגו בבנק את טופס פתיחת חשבון הבנק שקיבלתם במל התעופה.

שימו לב!

כדי שכספי הסיוע יופקדו בחשבונכם בבנק, עליכם להביא את פרטי החשבון למשרד הקליטה. משרד הקליטה יפקיד את כספי הסיוע תוך מספר ימים.

רישום לביטוח בריאות ולקופת חולים

כל אזרחי המדינה מבוטחים מתוקף חוק ביטוח בריאות ממלכתי. שירותי הבריאות ניתנים על ידי ארבע קופות חולים, לבחירתכם: כללית, לאומית, מאוחדת ומכבי. כל קופת חולים מפעילה סניפים ברחבי הארץ, מומלץ לברר היכן הסניפים הקרובים למקום מגורכם.

ההרשמה נעשית בבנק הדואר בסניפי **רשות הדואר**.

המסמכים הדרושים:

- תעודת עולה
  - תעודת זהות/ספח רישום אוכלוסין של כל בני המשפחה שקיבלתם בנמל התעופה
  - הפנייה ממשרד הקליטה שקיבלתם בנמל התעופה, המזכה אתכם בביטוח חינם לששת החודשים הראשונים
  - סכום כסף קטן לתשלום דמי רישום
- בעת ההרשמה דרושה נוכחות שני בני הזוג. עליכם לציין לאיזו קופת חולים ברצונכם להצטרף ולמסור כתובת מגורים.

לאחר ההרשמה בסניף הדואר פנו לקופת החולים בה בחרתם, לקבלת כרטיס חבר המקנה לכם זכות לשירותים רפואיים במסגרת הקופה.

שימו לב!

הרישום לביטוח רפואי הוא תנאי לקבלת שירותים רפואיים. חשוב ביותר להירשם מיד עם הגעתכם ארצה על מנת שתהיו זכאים לשירותי בריאות ברגע שתזדקקו להם. אי ביצוע הרישום עלול ליצור בעיות ועיכובים מיותרים בעת קבלת הטיפול הרפואי.

תשלומים עבור ביטוח בריאות:

כאמור, אתם פטורים, כעולים, מתשלום דמי ביטוח בריאות במשך 6 חודשים ראשונים ממועד קבלת מעמד עולה. כאשר תתחילו לעבוד, ינכה המעסיק את דמי ביטוח הבריאות משכרם יחד עם מסים אחרים.

תושב ארעי א/1 חייב לשלם את דמי הביטוח בעצמו למוסד לביטוח לאומי.

מומלץ להתייעץ עם קרובי משפחה או ידידים לפני שבוחרים קופת חולים. ניתן לעבור מקופת חולים אחת לאחרת שנה אחרי ההרשמה.

מידע נוסף על קופות חולים ושירותי בריאות אחרים בחוברת "שירותי בריאות בישראל" לפי רשימת הפרסומים בסוף החוברת.

מגורים בתקופה הראשונה

מקום המגורים הראשון שלכם בארץ קשור ישירות למסלול הקליטה שלכם. אם באתם לארץ במסלול הקליטה הישירה, אחד הדברים הראשונים שיהיה עליכם לעשות הוא לשכור דירה.

סיוע בשכר דירה

הסיוע בשכר דירה של השנה הראשונה כלול בתשלומי סל הקליטה.

החל מהשנה השנייה ועד תום 5 שנים מיום העלייה תקבלו סיוע באמצעות בנק למשכנתאות. גובה הסיוע הוא בהתאם למצב המשפחתי ומספר השנים בארץ. כספי הסיוע יופקדו ישירות בחשבון הבנק שלכם.

לתשומת לבכם – רצוי לעקוב אחר קבלת התשלומים החל מהשנה השנייה.

אם חל שינוי במצבכם המשפחתי, נסעתם לחו"ל, או אם אתם מקבלים קצבה מן הביטוח הלאומי, רצוי לפנות לסניף בנק משכנתאות עם המסמכים המתאימים ולברר אם יש שינוי בזכאותכם לסיוע בשכר דירה.

זכאים לסיוע מוגדל בשכר דירה

מי שמקבל גמלה מהביטוח הלאומי, למשל הבטחת הכנסה, קצבת נכות, או קצבת זקנה עם השלמת הכנסה, זכאי לסיוע מוגדל בשכר דירה. הסיוע בשכר דירה יועבר ישירות לחשבון הבנק.

קשישים המתגוררים בנפרד מקרובי משפחתם זכאים לתוספת סיוע פעם בשנה. לקבלת התוספת עליהם לפנות לבנק למשכנתאות. יש להציג בבנק למשכנתאות חוזה שכירות חתום ומבוייל כחוק.

מרכז קליטה

מרכזי הקליטה קיימים במספר מקומות בארץ. המרכזים, בהנהלת הסוכנות היהודית, משמשים מקום מגורים לתקופת הקליטה הראשונית בארץ.

לעולים המשתתפים בפרוייקטים מיוחדים להכשרה מקצועית, המשותפים

לסוכנות היהודית ולמשרד הקליטה, משמש מרכז הקליטה מקום מגורים עד גמר התוכנית.

בנוסף ללימודים באולפן ומגורים, מעניקים מרכזי הקליטה את השירותים הבאים: טיפול בילדים מגיל חצי שנה ומעלה עד שעות הצוהריים ומועדון הפועל בשעות אחר הצוהריים בו מקבלים התלמידים סיוע בהכנת השיעורים, פעילויות חברה, תרבות ומורשת ישראל.

שכר דירה והוצאות מגורים אחרות ניתן לשלם באמצעות כספי סל הקליטה. מידע על אפשרות המגורים במרכז קליטה, משך ותנאי שהות והפנייה ניתנים ידי שליח הסוכנות היהודית בחו"ל במסגרת ההכנות לעלייה.

שימו לב!

לא ניתן להביא למרכז הקליטה מטען בגלל מחסור במקומות אחסון

"בית ראשון במולדת"

בית ראשון במולדת היא תוכנית מגורים בקיבוץ בתקופת השהות הראשונה בארץ. ניתן לשכור דירה באחד הקיבוצים ולקבל שירותים נוספים כמו מסגרות חינוך לילדים ושירותי בריאות במסגרת הקיבוץ. עבור הדירה והשירותים יש לשלם לקיבוץ. ניתן לשלם בכספי סל הקליטה.

פרטים נוספים בנושאי דיור ניתן למצוא בפרק "דיור" ובחוברת "דיור" לפי רשימת הפרסומים בסוף החוברת.

אולפן קיבוץ

ניתן לשלב לימודי עברית עם עבודה במסגרת אולפן קיבוץ. אולפן קיבוץ מיועד לעולים ותיירים בני 17.5 עד 28, רווקים או זוגות ללא ילדים, המוכנים ומסוגלים לעבוד עבודת כפיים. הקיבוץ מספק, בנוסף למסגרת הלימודים, לינה וכלכלה. פרטים והרשמה בתנועת הקיבוצים או בסוכנות היהודית.

רישום הילדים לבית הספר ולגן

את הילדים יש לרשום במסגרת החינוך על פי גילם:

בני חודש עד 3 שנים – במעון

בני שנה וחצי עד 3 – בפעוטון או במשפחתון

בני 3-5 - בגן טרום חובה

בני 5-6 - בגן חובה

בני 6-12 (כיתה א' עד ו') - בבית ספר יסודי

בני 12-15 (כיתה ז' עד ט') - בחטיבת ביניים

בני 15-18 (כיתה י' עד י"ב) חטיבה עליונה - בית ספר תיכון

רישום הילדים לבתי הספר ולגני הילדים נעשה במחלקת החינוך של הרשות המקומית.

הרישום לגן הילדים ולבית הספר היסודי נעשה לפי אזור המגורים. אם אין לכם עדיין תעודת זהות קבועה בה רשומה כתובתכם יתכן שתידרשו להציג חוזה שכירות לדירה באזור בו ברצונכם לרשום את ילדיכם לבית הספר.

מסמכים נוספים:

- תעודות זהות/ספח רישום אוכלוסין של שני ההורים
- תעודת עולה
- תעודות לידה של הילדים
- תעודות משנות הלימודים הקודמות של הילדים

כדאי לוודא מראש, ברשות המקומית, אילו מסמכים נוספים עליכם להביא. את מספר הטלפון להתקשרות ניתן לקבל במוקד עירוני בטלפון 106.

רישום תינוקות ופעוטות:

ברוב היישובים בארץ קיימים מעונות יום השייכים לאירגוני הנשים או לרשות המקומית. לעולים ניתנת עדיפות ברישום הילדים והנחה בתשלום החודשי. בקשו כתובות מיועצת הקליטה במשרד הקליטה. כדאי להתייעץ גם עם נציגי אירגון העולים. הרישום מתבצע במעונות עצמם.

הזמנת תעודת זהות

לפי החוק, חייב כל תושב ישראל בן 16 ומעלה, לשאת עמו תמיד תעודה מזהה. תעודת זהות משמשת כתעודה מזהה בעת בחירות לכנסת, לרישום שמות, תאריכי לידה ומספרי זיהוי של הילדים וכו'. הפרטים הרשומים בתעודת הזהות דרושים בפנייתכם למשרדי ממשלה ומוסדות ציבור.

עם הגעתכם לנמל התעופה עם אשרת עולה, או, כאשר שיניתם מעמד בישראל, קיבלתם ספח רישום אוכלוסין המשמש תעודת זהות זמנית. כדי להזמין תעודת

זהות קבועה עליכם לפנות למשרד הפנים עם המסמכים הבאים:

- ספח רישום אוכלוסין
- תעודת עולה
- דרכון עם אשרת עולה
- תעודת לידה מקורית וצילום התעודה
- תעודות מאומתות ומאושרות המעידות על מצב אישי (נישואין, גירושין וכד')
- צילומיהן
- שתי תמונות דרכון

הנפקת התעודה עלולה להימשך מספר שבועות עד חודשים. התעודה תישלח אליכם בדואר.

רישום ללימודי עברית באולפן

חשוב להתחיל בלימוד השפה העברית בהקדם, לא רק בגלל חיוניות השפה להשתלבותכם בישראל, אלא גם משום שאתם זכאים ללימודי עברית חינם במשך שנה וחצי לאחר העלייה. במקרים מיוחדים, כגון לידה, מחלה וכדומה, ניתנת הארכת הזכאות עד 3 שנים.

לקבלת מידע על אולפנים פנו למשרד הקליטה הקרוב למקום מגוריכם.

לאחר ההרשמה לאולפן תקבלו במשרד הקליטה הפנייה לאולפן הפוטרת אתכם מתשלום שכר לימוד.

דמי קיום בתקופת הלימודים:

דמי קיום לתקופת הלימודים כלולים בסל. מי שלא סיים את לימודי האולפן עד תום חצי שנה של כספי הסל (מי שנאלץ להמתין לפתיחת אולפן מתאים או מי שהייתה לו סיבה מוצדקת אחרת), עשוי לקבל הבטחת הכנסה עד תום הלימודים באולפן, אך לא יותר מ-3 חודשים. לקבלת הבטחת הכנסה עליכם לפנות למשרד הקליטה.

פטור משכר לימוד:

פטור משכר לימוד ללימודי עברית ניתן לעולים באופן חד-פעמי. עם זאת, לאחר

סיום האולפן תוכלו להמשיך וללמוד עברית במסגרות נוספות – פרטים ניתן למצוא בחוברת "מדריך לאולפנים" לפי רשימת הפרסומים בסוף החוברת ואצל יועצת הקליטה האישית במשרד הקליטה.

רישום בביטוח לאומי – קיצבת ילדים או קיצבת זיקנה

קיצבת ילדים

משפחות עם ילדים עד גיל 18 זכאיות, כבר מן החודש הראשון לעלייה, לקצבת ילדים מן המוסד לביטוח לאומי. הקצבה תועבר ישירות לחשבון הבנק שלכם.

מענק לימודים למשפחות חד-הוריות

משפחה חד-הורית עם ילדים בני 6 עד 14 זכאית למענק לימודים מהמוסד לביטוח לאומי. המענק נועד לסייע ברכישת ציוד וספרי לימוד. המענק משולם פעם בשנה, בחודש אוגוסט. לקבלת המענק יש לפנות למוסד לביטוח לאומי במקום המגורים. פרטים נוספים ניתן למצוא בחוברת "ביטוח לאומי" לפי רשימת הפרסומים בסוף החוברת.

קיצבת זיקנה

על פי חוק שהתקבל בינואר 2004, הועלה גיל הפרישה של גברים לגיל 67 ונשים לגיל 64.

גיל פרישה זה חל על גברים שנולדו החל ממאי 1942 ונשים שנולדו החל ממאי 1953. מי שנולדו לפני התאריכים הנ"ל גיל הפרישה שלהם יעלה בהדרגה.

עולים בגיל פרישה, שאין להם הכנסה ממקור אחר, זכאים לקצבת זקנה מיוחדת מן המוסד לביטוח לאומי.

כיצד מקבלים קצבת זקנה מיוחדת:

א. אם אתם יוצאי חבר המדינות או מזרח אירופה בגיל הפנסיה, קיבלתם, כבר בנמל התעופה, את תשלום הקצבה החודשית הראשון, יחד עם כספי סל קליטה ומענק המכס. את התשלומים הבאים של הקצבה תקבלו ישירות לחשבון הבנק שלכם, בו אתם מקבלים את סל הקליטה. אם לא קיבלתם את תשלום הקצבה לחשבון הבנק שלכם במועד, פנו מיד לביטוח לאומי. מי שזכאי לקצבת זקנה מיוחדת ועולה לישראל אחרי בן-זוגו, לא יקבל את הקצבה ישירות לחשבון הבנק. עליו לגשת למוסד לביטוח לאומי ולהסדיר את זכאותו לקצבה.

ב. אם עלייתם ממדינה אחרת והכנסתכם נמוכה מאוד, או שאין לכם הכנסה, פנו,

מיד לאחר עלייתכם, לביטוח הלאומי על מנת לבדוק זכאותכם לקצבת זקנה. המסמכים הדרושים: תעודת עולה, תעודת זהות או ספח רישום אוכלוסין ומסמכים המעידים על מצבכם הכלכלי.

שימו לב!

אתם מקבלים קצבה וחל שינוי כלשהו במצבכם המשפחתי, פנו בהקדם אל סניף המוסד לביטוח לאומי הקרוב למקום המגורים והודיעו על השינוי.

פרטים נוספים על קצבאות המוסד לביטוח לאומי ראו בפרק "רווחה".

תירגום מסמכים

לפני סיום הלימודים באולפן עליכם להתחיל בתהליך הכנה לחיפוש עבודה. תחילה יש לדאוג לתרגום דיפלומות ומסמכים המעידים על השכלתכם ועל ניסיונכם בעבודה. דיפלומות חייבות בתרגום עם אישור נוטריוני.

רצוי להעביר את המסמכים לתרגום כבר בחודש הראשון להיותכם בארץ כדי שיהיו מוכנים בידיכם עם סיום האולפן. אין צורך בתרגום מסמכים הכתובים אנגלית. פרטים נוספים על תעסוקה ראו בפרק "תעסוקה" או בחוברת "תעסוקה" לפי רשימת הפרסומים בסוף החוברת.

דמי אבטלה

לאחר סיום 6 חודשים ראשונים בהם קיבלתם סל קליטה, חשוב לפנות ללשכת שירות התעסוקה במקום מגוריכם ולהירשם כ"דורשי עבודה". בלשכת התעסוקה תוכלו לקבל הצעות עבודה, הפנייה לקורסים או אישור לקבלת דמי אבטלה. לקבלת דמי אבטלה יש לפנות, עד תום השנה הראשונה, למשרד הקליטה ולאחר מכן לביטוח הלאומי.

הקלות בתשלומים שונים

עולים זכאים להקלות והנחות בתשלומים הבאים:

- מסי עירייה (ארנונה) – לקבלת ההנחה יש לפנות למחלקת הגבייה ברשות המקומית עם תעודת עולה וחוזת שכירות.
- אגרת טלוויזיה: עולים זכאים לפטור מתשלום אגרת הטלוויזיה למשך שנה אחת מיום קבלת הטלוויזיה לרשותם וזאת בתוך השנתיים הראשונות

לעלייתם. כמו כן פטורים מתשלום האגרה מי שמקבלים הבטחת הכנסה מן המוסד לביטוח לאומי, ותיקי מלחמה נזקקים, עיוורים וחרשים אילמים. להנחה של 50% מתשלום האגרה זכאים ומקבלי השלמת הכנסה מן המוסד לביטוח לאומי.

- הנחה של 50% על רכישת תרופות מסל התרופות בקופת חולים לקשישים המקבלים קצבת זקנה עם השלמת הכנסה
- הנחות בחישוב מס הכנסה, בהתאם לתקופת השהות בישראל
- הנחה בתשלום מס רכישה בעת רכישת דירה

מידע נוסף

מידע נוסף על תחומי הקליטה השונים ניתן למצוא בחוברות ובעלוניו של אגף מידע ופרסום. רשימת הפרסומים ראה בסוף החוברת.

מומלץ לפנות לרכזת הקליטה במתנ"ס, המרכז הקהילתי השכונתי, לקבלת מידע על אפשרויות נוספות לסיוע כספי ואחר, במסגרת השכונה. במתנ"ס ניתן לקבל מידע מפורט על שירותים באזור מגורכם, כגון משפחתונים ופעוטונים לילדים, שיעורי עזר לתלמידים, פעילות חברתית לעולים, מועדון קשישים, פעילות מיוחדת לחגים ועוד.

מידע והכוונה ניתן לקבל גם בארגוני עולים.

עולים זכאים להקלות במכס על יבוא חפצים אישיים, חפצי בית, רכב, כלי עבודה ועוד.

דיני המכס מורכבים וכוללים תנאים רבים. במדריך זה הבאנו את עיקרי הדברים בלבד. לקבלת מידע מוסמך ומפורט יש לפנות ישירות למשרדי המכס האזוריים או בכתב, מחו"ל, להנהלת המכס (כתובות בסוף החוברת).

זכאים להקלות במכס

- עולה - מי שנכנס לישראל באשרת עולה
- אזרח עולה - מי שנולד בחו"ל - ולפחות אחד מהוריו מחזיק באזרחות ישראלית ובנוסף, מתקיימים לגביו התנאים הבאים: שהה בחו"ל ברציפות מיום לידתו ועד כניסתו לארץ, להוציא ביקורים בארץ בני 4 חודשים בשנה לכל היותר והוא בעל דרכון ישראלי מילדותו או רשום בדרכון הוריו. מי שנכנס לישראל בגיל 17 ומעלה, התייצב לשירות סדיר בצה"ל או קיבל פטור מהתייצבות. אזרח עולה שקיבל דרכון ישראלי בסמוך לעלייתו אינו חייב לעמוד בתנאים אלה, אלא בתנאים החלים על כל עולה רגיל.
- קטין עולה - בן 17 עד 18, אם התייצב לשירות סדיר בצה"ל תוך שנה מיום כניסתו לארץ או אם החל בלימודים סדירים במוסד להשכלה גבוהה, תוך 18 חודשים מיום כניסתו לארץ. הקלות במכס על חפצי בית - רק למי שמקיים משק בית עצמאי.
- קטין חוזר - מי שעזב את הארץ עם הורה אחד לפחות, לפני גיל 14 או הצטרף להורה המתגורר מחוץ לישראל ומתקיימים לגביו התנאים הבאים: אף אחד מהוריו לא היה מועסק על ידי רשות ציבורית או תאגיד הרשום או מתנהל בישראל במשך 5 שנים שקדמו לכניסתו הראשונה לישראל, הוא והוריו שהו מחוץ לישראל 4 שנים לפחות, לא כולל ביקורים בארץ של עד 4 חודשים בשנה, שב לישראל בגיל 17 ומעלה והתייצב לשירות סדיר בצה"ל או קיבל פטור משירות. הקלות במכס על חפצי בית - רק למי שמקיים משק בית עצמאי. שימו לב - קטין חוזר שהיה זכאי להקלות במכס לפני שעזב את הארץ, אינו יכול לגרור את זכאותו לאחר שובו!

הקלות במכס ניתנות לעולים בתנאים הבאים:

- החפצים נועדו לשימוש עצמי

- כמות החפצים סבירה, חפצי בית חשמליים – אחד מכל סוג
- פטור ממכס או ממס קנייה על חפצי בית ניתן רק למי ששכר או רכש דירה

חפצים אישיים

עולה הנכנס לארץ רשאי לעבור ב"מסלול הירוק" אם ברשותו חפצים אישיים בלבד. חפצים אישיים הם פריטי הלבשה, הנעלה, צרכי טואלט, מתנות בשווי של עד 200 \$ של ארה"ב, מזון, משקאות משכרים, תמרוקים ומוצרי טבק, כל אלה בכמות מוגבלת בלבד.

אם ברשות העולה חפצים אחרים או חפצים בכמות העולה על המותר, גם אם לדעתו הוא זכאי לפטור, עליו לעבור ב"מסלול האדום" ולהצהיר עליהם. על כמות עודפת ועל חפצים שאינו זכאי לפטור יהיה העולה חייב במס.

בגדים ונעליים ניתן לכלול באחד המשלוחים של חפצי בית, או לשלחם בנפרד, תוך 30 יום לפני העלייה, או תוך 3 חודשים אחריה, בדואר חבילות.

חפצי בית חשמליים ואחרים

דיני המכס באשר ליבוא או רכישת חפצי בית בארץ מבדילים בין עולים זכאי "מענק מכס" לבין עולים שאינם זכאים ל"מענק מכס", על פי ארצות המוצא.

עולים זכאי מענק מכס

עולים מארצות המזכות ב"מענק מכס" מקבלים מענק כספי ממשד הקליטה המיועד לכסות את המסים המוטלים על חפצי בית חשמליים, שערכם עולה על 75 \$. עולים אלה אינם זכאים לפטור ממכס על יבוא או רכישה בארץ של חפצים אלה. רשימת הארצות המזכות במענק מכס:

- מזרח אירופה: חבר המדינות (מדינות שהיו בעבר חלק מבריה"מ), אלבניה, בולגריה, הונגריה, מדינות שהיו כלולות ביוגוסלביה לשעבר, פולין, צ'כיה, סלובקיה, רומניה
- כל ארצות אמריקה הלטינית
- ארצות צפון אפריקה: אלג'יריה, אתיופיה, לוב, מצרים, מרוקו, סודן, תוניסיה.
- ארצות אסיה: איראן, הודו, ירדן, לבנון, סין, עדן, עיראק, ערב הסעודית, תימן.

עולים זכאי פטור ממכס

עולים מארצות שאינן מזכות ב"מענק מכס" זכאים לפטור ממסים על יבוא חפצי בית חשמליים וחפצי בית שאינם חשמליים.

חפצי בית הם החפצים המשמשים כרגיל בדירת מגורים. החוק אינו מפרט רשימת החפצים, אך, ישנם כאלה שהפטור אינו חל עליהם. במקרה של ספק, רצוי לברר מראש.

הפטור ניתן על כמות סבירה לשימוש אישי. במכשירים חשמליים מדובר במכשיר אחד מכל סוג, כגון מקרר, מכונת כביסה, מקלט טלוויזיה, מחשב אישי, מכשיר וידאו וכדומה.

רכישת חפצים פטורים ממסים בישראל

עולים זכאי פטור ממכס יכולים לרכוש בישראל חפצי בית במקום לייבאם מחו"ל.

אופן קבלת הפטור ממסים ברכישת מוצרים בישראל: יש לבחור במוצר בחנות המורשית על ידי שלטונות המכס למכור לזכאי פטור, לקבל מן החנות חשבון *pro forma* ולהציגו במכס. לאחר קבלת אישור הפטור המכס ניתן לרכוש את המוצר.

הערה: אין לשלם עבור המוצר לפני שקיבלתם את האישור הרשמי על זכאותכם לפטור ממכס.

שימו לב!

הפטור ממסים על רכישת הריטים בישראל יבוטל ב-1 בינואר 2005

רשימה מלאה של המוצרים ניתן לקבל במשרדי המכס.

התנאים לקבלת פטור ממכס על חפצי בית

- החפצים הגיעו לישראל תוך 3 שנים מיום עלייתו.
- החפצים נשלחו בלא יותר משלושה משלוחים בנוסף למטען הנלווה שהגיע עם העולה במטוס או באנייה בעת כניסתו הראשונה לארץ.
- החפצים נועדו לשימוש אישי או לשימוש בני ביתו הגרים איתו. יש להציג במכס חוזה שכירות או חוזה רכישת דירה.
- ככלל, ניתנת הזכאות לעולים בוגרים, היינו: זוג או יחיד בן 18 ומעלה ביום העלייה לישראל, המקיימים משק בית עצמאי.

- לעולה קטין (בן פחות מ-18 ביום העלייה) המכס מאשר לעולה קטין פטור על חפצים אישיים הדרושים לשימושו בתקופה הסמוכה לעלייתו. במקרים הבאים מקבל העולה הקטין זכויות בוגר:
    - עולה שנכנס לישראל בגיל 17 לפחות והתייצב תוך שנה לשירות בצה"ל.
    - עולה סטודנט שהתחיל בלימודים סדירים, כתלמיד מן המניין במוסד להשכלה גבוהה, תוך 18 חודשים מיום כניסתו לישראל ולמד שנתיים רצופות, לפחות.
- הפטור ניתן למי שעומד גם בתנאים הנוספים, כגון מגורים במשק בית עצמאי.

רכב מנועי

עולה שבידו רישיון נהיגה בר תוקף מארץ מגוריו האחרונה, שהוצא לפני כניסתו הראשונה לישראל כעולה, ובעל רישיון נהיגה ישראלי, זכאי להקלות במסים בזמן יבוא רכב, או ברכישת רכב חדש מסוכנות יבוא מורשית בארץ, לפי הפרוט הבא:

- על רכב שנפח מנועו עד 1,750 סמ"ק משלם העולה מכס בשיעור 25% בתוספת מלוא המע"מ (כיום 18%).
- על רכב שנפח מנועו עולה על 1,750 סמ"ק משלם העולה מכס בשיעור 50% בתוספת מלוא המע"מ.

שימו לב!

עולים שיעלו או ירכשו רכב החל מ- 1.1.2005 ישלמו מס בשיעור 50% בתוספת מע"מ על כל סוגי רכב נוסעים ועל אופנועים.

הרכב מוגבל לשימושו האישי של העולה לתקופה של 5 שנים לפחות. כדי לממש זכות זו, על העולה להמיר את רישיון הנהיגה הזר ברישיון נהיגה ישראלי ולעבור מבחן שליטה ברכב, במשרד הרישוי. פרטים במשרדי הרישוי האזוריים ובפרק "רישיון נהיגה" בהמשך.

תקופת הזכאות

הזכאות להקלות במכס ובמסי יבוא רכב היא למשך 3 שנים מיום העלייה. תקופת השירות הצבאי הסדיר אינה נכללת במניין תקופת הזכאות. סטודנטים

שהחלו בלימודיהם תוך 18 חודשים מיום עלייתם, זכאים להארכת תקופת הזכאות. פרטים יש לברר במשרדי המכס.

עולה שהגיע לישראל ללא משפחתו, גילו 17 עד 20 ואין ברשותו רשיון נהיגה מארץ מגוריו האחרונה ושירת בצה"ל כחייל בודד, יוכל לפנות לבירור זכויותיו במשרד המכס הקרוב למקום מגוריו.

כלי עבודה הנישאים ביד

עולה רשאי לייבא, מארץ כלשהי, ללא מסים, כלי עבודה מקצועיים, לשימוש האישי, הנישאים ביד בעת הפעלתם ובתנאי שערכם בנמל בישראל אינו עולה על \$ 1,650 של ארה"ב.

ציוד להקמת מפעל

עולה רשאי לייבא מכונות, מכשירים לתעשייה, למלאכה, לחקלאות, או למטרות אחרות שאושרו מראש על-ידי מנהל המכס, ללא מסים וללא רשיון יבוא, בתנאי שערכם אינו עולה על \$ 36,000.

פירוט המסמכים הדרושים והתנאים לקבלת הפטור מופיעים ב"מדריך מכס לעולה" של הנהלת המכס.

אין פטור על יבוא חומרים או סחורה, אלה טעונים רשיון יבוא ותשלום מלוא המסים.

יבוא הדורש היתרים מיוחדים

יבוא המוצרים הבאים דורש היתרים מיוחדים, בהתאם לסוג הפריט:

הגורם המאשר	פריט
משרד המסחר והתעשייה	חומרי גלם
משרד הפנים	נשק
משרד התקשורת	ציוד לשידור
משרד הבריאות	תרופות
משרד החקלאות, השירות הווטרינרי	חיות (כולל חיות מחמד)

חומרים האסורים ביבוא

- זיופים וחיקויים של מטבעות ומסמכים
- מכונות ומשחקי מזל
- סמים
- טלפונים אלחוטיים בתחום 900 מגה-הרץ
- בשר טרי

תקופת הזכאות הכללית

תקופת הזכאות לקבלת הקלות במכס היא שלוש שנים. עולה הלומד במוסד להשכלה גבוהה או בישיבה גבוהה ועולה המשרת בשירות סדיר בצה"ל, זכאי בתנאים מסוימים, להארכת התקופה.

שימו לב!

הפטור ניתן לשימוש האישי של העולה בלבד.

זכויות הפטור במכס ניתנות באופן חד-פעמי. כדאי לתכנן את ניצולן בצורה מושכלת, כדי למנוע אכזבות בשל אבדן זכויות.

מידע נוסף בנושא המכס ניתן לקבל בסניפי המכס ברחבי הארץ ובאתר האינטרנט של אגף המכס:

www.mof.gov.il/customs

בחירת מקום מגורים מהווה, עבורכם ועבור משפחתכם, אחד הצעדים המשמעותיים בתהליך הקליטה. החלטתכם תכלול, קרוב לודאי, שיקולים כמו אורח חיים, מגורים בעיר גדולה או קטנה, בישוב קהילתי או בישוב כפרי, בשכונה דתית או חילונית, אפשרויות תעסוקה ומרחק ממקום העבודה, קירבה למשפחה וחברים, מחירי הדירות, אקלים ועוד. בתחילת דרככם בישראל תעדיפו, קרוב לודאי, לגור בשכירות, בשלב מאוחר יותר יתכן שתחליטו לרכוש דירה.

רוב הישראלים גרים בדירות בבעלותם, בבתים משותפים. מרבית הדירות המוצעות לשכירות גם הן בבעלות אנשים פרטיים.

רצוי להיעזר בעצות של קרובי משפחה וחברים המכירים את שוק הדירות.

שכירת דירה

דירות להשכרה הן בדרך כלל מרוהטות חלקית. הדירות מוצעות להשכרה באמצעות מתווכים, במודעות בעיתונים מקומיים או על גבי לוח מודעות במרכזי ערים, במכולת ובסופרמרקט השכונתי.

חוזה השכירות בין בעל הדירה לשוכרים נערך בדרך כלל לשנה, לעתים עם אפשרות להארכה. מקובל לשלם שכר דירה למספר חודשים מראש. רצוי להיעזר בעורך דין שייצג אתכם במשא ומתן עם בעל הדירה ובהכנת חוזה השכירות.

רכישת דירה

ניתן לרכוש דירה חדשה בשלבי בנייה, או אפילו בשלבי תכנון, מחברת בנייה, או לקנות דירה "יד שנייה" המוצעת למכירה על ידי הבעלים באמצעות מתווך, או באמצעות מודעה בעיתונות המקומית ובעיתונות הארצית.

רכישת דירה היא השקעה כספית גדולה מאוד. רוב הישראלים כמו גם העולים, נעזרים במשכנתאות ממשלתיות ובהלוואות פרטיות של בנקים או חברות בנייה. עולים זכאים להלוואות ממשלתיות בתנאים מועדפים.

סיוע ממלכתי בדיוור

הזכאים

- עולה
- אזרח עולה
- קטין חוזר

התנאים הבסיסיים

- עולים מוגדרים כ"חסרי דירה": אם מאז 1.6.71 אין ולא הייתה להם או לאחד מבני המשפחה, לחוד או במשותף עם אחר, דירה או חלק בדירה בישראל בבעלות, בחכירה או בשכירות שחל עליה חוק הגנת הדייר.
  - עולים בעלי תעודת זכאות תקפה כ"חסרי דירה"
- לקבלת תעודת זכאות יש לפנות לבנק למשכנתאות. תעודת הזכאות מפרטת את זכאותו של העולה לסיוע בהתאם למצב משפחתי, מספר הנפשות במשפחה, ותק בארץ, שירות צבאי וכד'.

סוגי הסיוע

- א. סיוע חודשי בשכר דירה למי ששוכר דירה
- ב. סיוע במשכנתא לרוכש דירה
- ג. דיור ציבורי בשכירות חודשית שרובו נמצא באזורי הפריפריה, למי שעונה על קריטריונים המקנים זכאות לדיור כזה, ובהתאם למלאי הדירות.

משך תקופת הזכאות

- סיוע בשכר דירה – 5 שנים מיום קבלת מעמד עולה. בשנה הראשונה לעלייה כלול הסיוע בסל הקליטה.
- משכנתא לרכישת דירה – מי שעלה החל מ-1/9/1989 ועד 31/12/1996 זכאי במשך 15 שנים, אך לא מעבר ל-1/1/2007. מי שעלה החל מ-1/1/1997 זכאי למשך 10 שנים.
- דיור ציבורי – מי שעלה החל מ-1/9/1989 ועד 31/12/1996 זכאי במשך 15 שנים, אך לא מעבר ל-1/1/2007. מי שעלה החל מ-1/1/1997 זכאי למשך 10 שנים.

סיוע בשכר דירה

עולים המוגדרים "חסרי דירה" זכאים לסיוע בשכר דירה אם שכרו דירה או חלק מדירה. עולה יחיד יכול לשכור גם חלק מחדר ולקבל סיוע.

גובה הסיוע ניתן בהתאם למצב המשפחתי – יחיד, משפחה, משפחה חד-הורית, זוג קשישים או קשיש יחיד, ובהתאם למספר השנים בארץ – סכום הסיוע יורד בהדרגה במשך 5 השנים.

עולים המתקיימים מגמלאות המוסד לביטוח לאומי עשויים להיות זכאים לסיוע מוגדל.

הערה: הסיוע בשכר דירה ניתן ברצף, אין הארכת זכאות למי שנסע לתקופה ממושכת לחו"ל.

במהלך שירות סדיר בצה"ל ניתן להמשיך ולקבל את הסיוע, ובמגביל תקופת השירות הצבאי מתווספת אל שנות הזכאות לסיוע.

אופן קבלת הסיוע בשכר דירה

כאמור, הסיוע בשכר דירה בשנה הראשונה כלול בסל הקליטה. החל מן השנה השנייה יופקדו כספי הסיוע, באמצעות בנקים למשכנתאות, בחשבון הבנק.

סיוע ברכישת דירה

עולים המוגדרים "חסרי דירה" יכולים להיעזר במשכנתא ממשלתית לרכישת דירה.

מהי משכנתא ממשלתית

"משכנתא" היא הלוואה לרכישת דירה או למימון בנייה עצמית של בית, שהערובה להחזרתה היא רישום זכויות המלווה על הדירה או הבית במידה שהלוואה לא תפרע. משכנתא ממשלתית ניתנת לזכאים העומדים בקריטריונים של משרד השיכון בתנאים נוחים יותר מאלה המקובלים לגבי הלוואות של גורמים פרטיים כגון בנקים, קבלני בניין כד'.

המשכנתא צמודה, בדרך כלל, למדד יוקר המחיה ונושאת ריבית שנתית. תקופת החזר נעה בין 20 ל-28 שנים.

גובה המשכנתא הממשלתית לעולם אינו מכסה את מלוא עלות הרכישה. ניתן לקבל "הלוואות משלימות" מכספי הבנקים למשכנתאות, לפי התנאים של הבנקים ועל-פי שיקול דעתם. כדאי לבדוק את תנאי הלוואות המשלימות ולהשוות בין הבנקים השונים.

באזורי פריפריה שונים מעודדת הממשלה רכישת דירות על-ידי תוספת הלוואות.

תוספות אלו, המכונות "הלוואות מקום", משתנות בהתאם למיקום הישוב, סוג הדירה ותנאי שוק הדירות באותו אזור. מרבית אזורי העדיפות הלאומית נמצאים בדרום או בצפון הארץ. מומלץ להשוות את מחירי הדירות ואת תנאי הסיוע באזורים אלה ובאזורי המרכז, לפני שמחליטים לרכוש דירה.

מידע ניתן לקבל בסניפי הבנקים למשכנתאות, בעיריות, ובפרסומי משרד השיכון.

פטור חלקי ממס רכישה

אדם הרוכש דירה בישראל חייב בתשלום מס רכישה, אולם עולה (ותושב ארעי א/1) זכאי לפטור חלקי וישלם מס מוקטן של 0.5% בלבד ממחיר הדירה שרכש עד לתקרה מסוימת. מעבר לתקרה זו יש לשלם את המס במלואו. את המס יש לשלם תוך 45 יום, מיום חתימת חוזה הרכישה, המאחר לשלם יחויב בקנס ובהצמדה.

הסכומים משתנים מדי פעם, בהתאם לשינויי מדד יוקר המחיה.

הפטור החלקי ניתן לעולה בתנאי שרכש את הדירה תוך 7 שנים מיום כניסתו לישראל. תקופה זו אינה ניתנת להארכה עקב שהות ממושכת בחו"ל. תקופת שירות סדיר בצה"ל אינה נכללת במניין שבע שנות הזכאות.

מי שרכש דירה בארץ בשנה שקדמה לעלייתו וישלם מס רכישה מלא כדין, זכאי לקבל החזר הסכום ששולם, ממנו ינוכה סכום מס הרכישה המוקטן, לאחר שיוכיח כי עלה תוך שנה מיום חתימת חוזה הרכישה.

פטור זה ניתן פעם אחת לגבי דירת מגורים, או אקרקע לבניית דירה (בשטח מוגבל) ופעם אחת לגבי בית עסק או משק חקלאי.

דירור ציבורי

עולים נזקקים יכולים לקבל דירור ציבורי, בשכר דירה נמוך יחסית, באזורים בהם נבנו בעבר דירות ציבוריות ובהם יש דירות פנויות או מתפנות. דירות ציבוריות נבנו בעבר בעיקר באזורי הפריפריה. עקב מספר העולים הגדול וכמות הדירות הקטנה העומדות לרשות משרד הקליטה, תקופת ההמתנה לדירור נמשכת מספר שנים ומשתנה בהתאם לעיר ומספר העולים שנקלטו בה.

הזכאים לדירור ציבורי

הדירות הציבוריות מיועדות, כאמור, לעולים נזקקים: זוגות קשישים, קשיש יחיד, משפחות חד-הוריות ומשפחות בהן אחד מבני המשפחה חולה קשה או עם 75% נכות קבועה לפחות, לפי קביעת הביטוח הלאומי.

ההרשמה היא לאזורים בהם קיים מלאי דירות ציבוריות ולא דווקא בעיר המגורים הנוכחית של העולה ונקבעת לפי תאריך העלייה.

בערים מסוימות נבנו הוסטלים כדירור מוגן לקשישים ובמספר ערים שוכר משרד הקליטה מבנים המשמשים דירור מוגן לעולים קשישים – מקבצי דירור. במקבצי דירור יכולים לגור רק עולים קשישים המקבלים קיצבת זיקנה עם השלמת הכנסה של הביטוח הלאומי. ההמתנה לדירור זה נמשכת מספר שנים והתור נקבע לפי תאריך העלייה.

מידע נוסף

פרטים נוספים בנושאי דירור ניתן למצוא בחוברת "דירור", ראה רשימת הפרסומים בסוף החוברת ובאתר האינטרנט של משרד הקליטה.

תעסוקה הולמת ושביעות רצון בעבודה הם תנאי חשוב לקליטה מוצלחת. להצלחת ההשתלבות בתעסוקה גורמים רבים: מצבו של שוק העבודה, מקצועו של העולה והביקוש למקצוע בישראל, השכלה, ניסיון וגיל, מוכנות לשינוי ולהסבה מקצועית, במקרה הצורך, יוזמה, קשרים אישיים, יכולת שיווק עצמית ועוד.

תהליך ההשתלבות בתעסוקה מורכב ממספר שלבים:

- לימוד השפה העברית
- תרגום והערכת דיפלומות ומסמכים הקשורים להשכלה ולניסיון בעבודה
- רישוי או הסמכה במקצועות המחייבים רישון עבודה ישראלי
- חיפוש עבודה
- הסבה או הכשרה מקצועית למי שאינו יכול למצוא עבודה במקצועו או למי שאין לו מקצוע נדרש בשוק העבודה הישראלי

לימוד השפה העברית

לימוד השפה העברית חיוני להשתלבות בחיים בארץ בכלל ובתעסוקה בפרט. כמעט בכל עיר בישראל קיימים אולפנים ללימוד עברית. פרטים והפנייה לאולפן ניתן לקבל אצל יועצת קליטה אישית בלשכת משרד הקליטה הקרובה למקום המגורים.

אולפנים יעודיים למקצועות הרפואה ומקצועות טכנולוגיים

בנוסף לאולפנים הרגילים קיימים גם אולפנים מיוחדים למקצועות רפואיים וטכנולוגיים.

באולפנים למקצועות הרפואיים לומדים טרמינולוגיה מקצועית ומיומנויות לשון הדרושות לתפקוד מקצועי הולם. אולפנים אלה מכינים את בעלי המקצועות הרפואיים והפרא-רפואיים לקורסים לרישוי ולתפקוד הולם במקומות העבודה.

באולפנים למקצועות הטכניים והטכנולוגיים רוכשים טרמינולוגיה מקצועית ומיומנויות לשון הדרושות למציאת עבודה והשתלבות במקום העבודה.

אולפנים תעסוקתיים

אולפנים תעסוקתיים מיועדים לכלל אוכלוסיית העולים. לומדים בהם מיומנויות לשון לצורך מציאת עבודה. מידע על זכאותכם לאולפן תעסוקתי והפנייה ניתן לקבל במשרד הקליטה הקרוב למקום המגורים.

תירגום והערכת תעודות

יש למסור דיפלומות ותעודות המעידות על השכלה לתרגום וחתימה נוטריונית המאשרת את נאמנות התרגום למקור. אין צורך לתרגם תעודות הרשומות בשפה האנגלית.

ניתן לקבל שירותי תרגום ללא תשלום, בארגוני עולים ובעמותות שונות. מידע על כך ניתן לקבל אצל יועצות קליטה בלשכות המשרד לקליטת העלייה ובארגוני עולים.

שימו לב!

תהליך התרגום והאישור עלול להימשך מספר שבועות, לכן, רצוי להתחיל בו מיד עם ההגעה לארץ.

הכרה ממשלתית בתעודות ודיפלומות שמקורן במוסדות השכלה בחו"ל

בעלי מקצועות אקדמאים זקוקים להכרה של משרד החינוך בתעודות ודיפלומות שמקורן במוסדות להשכלה גבוהה בחו"ל. ההכרה דרושה לקביעת מסלול התעסוקה: לרישום בלשכת התעסוקה לאקדמאים, להפניה לקורסים, לקביעת שכר העבודה במוסדות ציבור ועוד.

יש לפנות למשרד החינוך הקרוב למקום המגורים, כתובות ראו בסוף החוברת.

תהליך קבלת רשיון ישראלי לעיסוק במקצוע

בעלי מקצועות אקדמאים ואחרים חייבים לקבל רשיון ישראלי כדי לעסוק במקצועם בישראל. במקרים רבים כולל התהליך בחינת רישוי. עולים החייבים לעבור בחינות רישוי יכולים להשתתף בקורסי הכנה. עולים המעוניינים להשתתף בקורס הכנה לבחינת רישוי יפנו למשרד הקליטה לבדיקת אפשרות זו.

משרד הקליטה משתתף בארגון ומימון קורסי הכנה לעולים. עולים בתקופת הזכאות פטורים באופן מלא, או חלקי משכר לימוד ומקבלים דמי קיום או הבטחת הכנסה בתקופת הלימודים.

בעלי המקצועות הבאים חייבים לעבור בחינת רישוי:

- רופאים
- רופאי שיניים
- רוקחים ועוזרי רוקחים
- בעלי מקצועות פרה-רפואיים
- אחים ואחיות
- רופאים וטרינרים
- פסיכולוגים
- עורכי דין
- רואי חשבון
- מורים

רופאים, רופאי שיניים ופרא-רפואיים

כל המקצועות הרפואיים ובמרבית המקצועות הפרה-רפואיים דרוש רישוי עבודה בישראל. עולים שלמדו מקצועות אלו בחו"ל, חייבים לעבור תהליך רישוי הכולל, ברוב המקרים, בחינת רישוי.

פטורים מבחינת רישוי:

רופאים מומחים שהמועצה המדעית במשרד הבריאות הכירה במומחיותם.

תהליך הרישוי: תהליך הרישוי במקצועות הרפואה נקבע על ידי משרד הבריאות. יש למסור דיפלומות ומסמכים המעידים על לימודים, סטאז', התמחות וניסיון בעבודה, כולם מתורגמים ומאושרים ע"י נוטריון, ללשכת הבריאות הקרובה למקום המגורים. משרד הבריאות ישלח לבית העולה הודעה אם עליו לעבור בחינת רישוי, או, בהתאם לוותק בעבודה, "תקופת הסתכלות". רופאים החייבים בבחינת רישוי רשאים להשתתף בקורס הכנה למבחן.

רופאי שיניים ורוקחים עוברים תהליך דומה.

פרטים נוספים ניתן לקבל בלשכות משרד הבריאות, בלשכות משרד הקליטה אצל יועצות הקליטה ובחוברת "מקצועות הרפואה".

לפרטים על תהליך הרישוי של וטרינרים יש לפנות להסתדרות הרופאים הווטרינריים בבית דגן.

עורכי דין

מי שרוצה לעסוק בעריכת דין בישראל צריך להיות חבר בלשכת עורכי הדין הישראלית. לשם כך צריך לעבור בחינות בנושאים הקשורים לחוקים הנהוגים בארץ ולהתמחות אצל עורך דין ישראלי המוכר על ידי לשכת עורכי הדין בישראל. פרטים על תנאי הקבלה ללשכת עורכי הדין ועל תהליך ההסמכה לעריכת דין בישראל ניתן לקבל בלשכת עורכי הדין הישראלית, רח' שופן 1, ירושלים 92190, טל' 02-5660271, www.israelbar.org.il.

רואי חשבון

רואי חשבון חייבים לעבור בחינות רישוי של לשכת רואי החשבון בישראל. יש לפנות למועצת רואי החשבון רח' בית הדפוס 11, ת.ד. 34357 ירושלים 91342, טל' 02-6541244.

מורים

תהליך הרישוי וההתאמה של מורים הוא אישי ונקבע לפי ההשכלה, מקצוע ההוראה והכיתות בהן רשאי המורה ללמד. יש לפנות אל המפקח המחוזי מן היחידה למורים עולים במשרד החינוך. המפקח יראיין את המורה, יבדוק את התעודות והמסמכים המעידים על השכלה וניסיון בעבודה ויפנה את המורה לוועדת קבלה להמשך תהליך ההתאמה. ברוב המקרים מתבקש המורה ללמוד בקורסי התאמה לשיטות ותכנים הנהוגים בארץ.

פסיכולוגים

פסיכולוגים אינם חייבים לעבור בחינות רישוי, אך עליהם לעמוד בתנאי רשם הפסיכולוגים של משרד הבריאות. יש לפנות ללשכת הבריאות הקרובה למקום המגורים ולהגיש את המסמכים המעידים על השכלה וניסיון בעבודה.

פסיכולוגים-מומחים המבקשים הכרה במומחיותם ופסיכולוגים המעוניינים בהתמחות יפנו למועצת הפסיכולוגים.

מהנדסים ואדריכלים

בעלי המקצועות הבאים חייבים לקבל רשיון עבודה ישראלי:

- אדריכלים

- מהנדסי כימיה
- מהנדסי בניין
- מהנדסי חשמל

יש להירשם בפנקס המהנדסים והאדריכלים במשרד התעשייה והמסחר המחוזי לקבלת תעודת הכרה מקצועית, אין צורך בבחינות רישוי. פרטים נוספים אצל יועצות הקליטה בלשכות משרד הקליטה ובחברת "מהנדסים ואדריכלים" לפי רשימת הפרסומים בסוף החוברת.

מהנדסים בתחומים אחרים אינם חייבים לקבל רישון עבודה.

רישוי במקצועות לא אקדמיים

חובת רישוי חלה גם על המקצועות הבאים:

א. נהגי רכב כבד, רכב ציבורי, אוטובוס ומונית – חייבים במבחנים של משרד הרישוי במשרד התחבורה.

ב. במקצועות אחרים כגון: מקצועות חשמל, מתקיני גז, מנהלי חשבונות מוסמכים וכדו', קובע משרד העבודה, על סמך תעודות וניסיון עבודה, האם על העולה להיבחן או לעבור תקופת ניסיון לפני קבלת רישון.

לקבלת פרטים נוספים, יש לפנות ליועצות קליטה בלשכות משרד הקליטה או ליחידה להכשרת כוח אדם במשרד התעשייה והמסחר הקרוב למקום המגורים.

חיפוש עבודה

ניתן לחפש עבודה בדרכים הבאות:

- פנייה ליועצת קליטה אישית במשרד הקליטה הסמוך למקום המגורים
- הרשמה בשירות התעסוקה
- במודעות דרושים בעיתונות היומית, במקומונים ובאינטרנט
- באינטרנט
- באמצעות מרכזים תעסוקתיים לעולים (מרכזי הכוונה לשעבר)
- בעזרת קשרים אישיים
- בחברות העסקה פרטיות

הבטחת קיום ל"דורשי עבודה" – בזמן חיפוש עבודה

עולים בגיל העבודה שסיימו לקבל תשלומי סל קליטה ועולים הלומדים בקורס מקצועי מוכר הנמשך 24 שעות שבועיות לפחות, זכאים לתשלום הבטחת קיום ממשרד הקליטה, עד תום השנה הראשונה לאחר העלייה. כדי לקבל הבטחת

קיום, על העולים להציג אישור התייצבות בלשכת התעסוקה או אישור לימודים בקורס.

שירות התעסוקה

בעת חיפוש עבודה חשוב להירשם בשירות התעסוקה. השירותים הניתנים:

- הפנייה למעסיקים אפשריים
- הפנייה לקורסים של משרד העבודה
- אישור התייצבות לקבלת דמי אבטלה מן המוסד לביטוח לאומי עד למציאת עבודה. עולה, הנמצא בארץ פחות משנה, ומתייצב בלשכת התעסוקה כדורש עבודה, עשוי לקבל, בתקופת המעבר עד למציאת עבודה, הבטחת הכנסה ממשרד הקליטה, בתנאי שהוא ובן/בת הזוג אינם מקבלים דמי קיום או מלגת קיום או סיוע להקמת עסק מהמשרד לקליטת העלייה.

מרכזים תעסוקתיים לעולים (מרכזי הכוונה לשעבר)

עולים שמתקשים להיקלט בתעסוקה יכולים להיעזר בשירותים הניתנים במרכזים תעסוקתיים שמפעיל המשרד לקליטת העלייה. מטרת המרכזים היא השמה בעבודה ההולמת את כישורי העולה. במרכזים תעסוקתיים פועלים פסיכולוגים תעסוקתיים ורכזי השמה הבונים, לכל עולה, מסלול תעסוקתי אישי, מקנים לו כלים כגון: סדנאות לגישור פערים בין-תרבותיים וסדנאות לחיפוש עבודה ומלווים אותו, בצורה פעילה, בתהליך חיפוש העבודה. במקרה הצורך מקבלים העולים שיעורי חיזוק בעברית מקצועית, אנגלית מקצועית בהתאם לאבחון מקצועי, לימודי מחשב, סדנא לגישור תרבותי, סדנא לחיפוש עבודה וכד'.

מרכזים תעסוקתיים נמצאים בערים: תל אביב, כפר סבא, ירושלים, חיפה, אשדוד ובאר-שבע. כתובות – ראו בסוף החוברת.

קורסים להסבה והכשרה מקצועית

עולים המתייצבים בשרות התעסוקה ולא מצאו עבודה במקצועם, או מי שאין להם מקצוע נדרש בישראל, יקבלו, בלשכות התעסוקה, מידע על אפשרויות לקורסים להסבה מקצועית, עדכון ידע בתחומים נדרשים וכד'.

פרטים ובירור זכאות לדמי קיום במשך הלימודים בקורס ניתן לקבל אצל יועצת קליטה אישית במשרד הקליטה הקרוב למקום המגורים.

קידום העסקה (מימון שכר)

משרד הקליטה עשוי להשתתף במימון העסקתו של עולה אצל מעסיק, אם הסיוע יקדם את קליטתו של העולה בעבודה. הסיוע ניתן ישירות למעסיק, על סמך פנייתו ובהסכמת העולה.

זכאים לסיוע בקידום העסקה

- עולים אקדמאים שנקלטו בעבודה במשרדי ממשלה, מוסדות ציבור וכדומה
  - מדענים שקיבלו הכרה של המרכז לקליטה במדע כ"מדענים" בהתאם לקריטריונים של המרכז – פרטים ראו בהמשך
  - עולים העובדים אצל מעסיק פרטי
- יש לפנות ליועצת קליטה במשרד הקליטה לבדיקת אפשרויות הסיוע.

סיוע מיוחד לאמנים

אמנים עולים עשויים לקבל סיוע כספי, חד-פעמי, ממשרד הקליטה לאחר שקיבלו הכרה על ידי ועדה מקצועית המתאימה לתחום עיסוקם (מוזיקה, אמנויות פלסטיות וכו'). הסיוע מיועד לרכישת חומרים, כלים וכד'

פרטים על אופן הפנייה לוועדה מקצועית ניתן לקבל אצל יועצת קליטה במשרד הקליטה באזור המגורים.

אמנים שהוועדות המקצועיות יכירו בהם כ"מצטיינים" יופנו למרכז לקליטת אמנים עולים לקבלת סיוע נוסף בקידום וחשיפה לקהל הרחב ע"י אירגון מופעים, קונצרטים, תערוכות וכדומה.

אמנים שהוכרו על ידי הוועדה המקצועית, יכולים לקבל סיוע גם במימון פרויקטים אמנותיים ובמימון שכרם במקום העבודה.

סיוע מיוחד למדענים

מדענים ומהנדסי מו"פ יכולים להיעזר בשירותיו של המרכז לקליטה במדע בחיפוש תעסוקה מתאימה.

המרכז מעניק סיוע למעסיקים במימון חלק מעלויות השכר של המדענים

ומהנדסי מו"פ, עולים ותושבים חוזרים. מדענים ומהנדסים מקבלים במרכז ייעוץ והכוונה, עזרה בגיבוש תוכניות מדעיות והפנייה למעסיקים אפשריים ולגופים שעשויים לסייע בפיתוח פרויקטים מדעיים או ביישום רעיונות.

זכאים לסיוע

עולים או תושבים חוזרים, העונים על אחד מהתנאים הבאים:

א. בעלי תואר Ph.D, או תואר מקביל שעבדו במחקר ובפיתוח לפחות שלוש שנים מתוך חמש השנים שקדמו לעלייתם לישראל ופרסמו לפחות שלושה פרסומים מדעיים או רשמו על שמם שלושה פטנטים. גיל הזכאות – עד 60 שנה.

ב. בעלי תואר M.Sc או תואר מקביל שעבדו במחקר ובפיתוח, לאחר קבלת התואר, לפחות ארבע שנים מתוך שש השנים שקדמו לעלייתם לישראל ופרסמו לפחות שלושה פרסומים מדעיים או רשמו על שמם שלושה פטנטים. גיל הזכאות 35–60 שנים.

ג. בעלי תואר M.Sc או תואר מקביל שעבדו במחקר ובפיתוח לאחר קבלת התואר, לפחות ארבע שנים מתוך שש השנים שקדמו לעלייתם לישראל ואין להם פרסומים או פטנטים הרשומים על שמם יהיו זכאים אך ורק כמועמדים לסיוע במו"פ בתעשייה. גיל הזכאות 35–60 שנים.

הערה: במקרה של ספק לגבי השוואת התואר מו"ל לתואר מקביל בארץ, תקבע המחלקה להערכת תארים במשרד החינוך את תקפותם של התארים שניתנו ע"י מוסדות להשכלה גבוהה בחו"ל.

תקופת הזכאות לסיוע במימון שכר

עולה: תקופת הזכאות – עד 6 שנים מיום העלייה, בתנאי שיתחיל לעבוד בסיוע המרכז לקליטה במדע תוך 3 שנים מיום קבלת מעמד עולה. משך תקופת הסיוע – שנתיים עד ארבע שנים.

עולה בעל תואר שני, הצעיר מגיל 35, יהיה זכאי לסיוע שנה אחת בלבד בתנאי שיועסק במגזר העסקי בלבד.

תושב חוזר: תקופת הזכאות – שנה (למעט המתקבלים לפוסט' דוק' באוניברסיטאות – שנתיים), בתנאי שיתחיל לעבוד בסיוע המרכז לקליטה במדע תוך שנה מיום החזרה לארץ.

אופן הפנייה

על המדען לפנות בכתב בצרוף המסמכים הבאים, בעברית או באנגלית:

- קורות חיים
- רשימת פרסומים ופטנטים
- צילום דיפלומות או תעודות עם תרגום בחתימה נוטריונית (לתעודות שאינן כתובות בעברית או באנגלית)
- צילום עמודים מס' 1 ו-2 של תעודת עולה
- תושב חוזר הנמצא בחו"ל – ישלח שאלון תושב חוזר באמצעות נציגות ישראל בחו"ל

כתובת המרכז לקליטה במדע – ראו בסוף החוברת.

הקלות במס הכנסה

נקודות זיכוי

עולה זכאי להקלה מיוחדת במס הכנסה ב-3,5 השנים הראשונות לעלייתו. ההקלה ניתנת בשלוש "נקודות זיכוי" בשנה וחצי הראשונות לעלייתו, שתי "נקודות זיכוי" בשנה שאחריה ו"נקודת זיכוי" אחת בשנה הנוספת.

נקודת זיכוי היא סכום, המשתנה מדי פעם, אותו מקזזים מסך כל המס שהאדם חייב לשלם. על העולה להציג בפני המעסיק תעודת עולה ולבקש את הסדרת נקודות הזיכוי עם שלטונות המס. בעת קבלת המשכורת יש לוודא שנקודות הזיכוי קוזזו מן המס. לפעמים נדרש העולה לפנות בעצמו למס הכנסה ולבקש אישור על זכאותו לנקודות זיכוי. את האישור יש למסור למעסיק.

מידע נוסף

פרטים נוספים בנושאים הקשורים לתעסוקה, תהליכי רישוי במקצועות השונים, זכויות עובדים, ארגונים מקצועיים ועוד ניתן למצוא בחוברת "תעסוקה בישראל". מידע על תנאי תעסוקה במקצועות השונים מופיע בסדרת חוברות בנושא המקצועות לפי רשימת הפרסומים בסוף החוברת.

סיוע בהקמת עסק

לאגף העסקי במשרד הקליטה תוכנית לעידוד יזמות עולים ותושבים חוזרים. במסגרת התוכנית ניתן לעולים יעוץ, הכוונה, ליווי ומימון. התוכנית מופעלת באמצעות מרכזים לטיפוח יזמות (מט"י) וגופים ציבוריים נוספים.

השירותים ניתנים במסגרת התוכנית

- יועצות בלשכות משרד הקליטה מעניקות הדרכה, מפנים למט"י ומטפלים בבקשות להלוואות.
  - המרכזים לטיפוח יזמות (מט"י) מעניקים שירותים מקצועיים כגון סיוע בבניית תוכנית עסקית, בדיקת כדאיות עסקית, הגדרת תקציבים, מתן מידע בנושאים כגון מקורות מימון אפשריים, שווקים, חוקי מס, רשיונות ועוד. המרכזים יכולים לסייע לעולה ביצירת קשרים עסקיים, איתור שותפים או משקיעים, קורסים להרחבת הידע העסקי וכדומה.
  - הלוואות למימון העסק בתנאים נוחים
- כתובות מט"י ניתן לקבל בטלפון 1-700-700-605

תהליך קבלת הסיוע

מי ששוקל הקמת עסק מוזמן לפנות ליועצת במשרד הקליטה במקום מגוריו לבדיקת זכאות לסיוע ולקבלת ייעוץ והכוונה ראשוניים. היועצת תפנה את העולה למט"י או לגוף אחר באזור המגורים.

מידע נוסף

פרטים נוספים ניתן לקבל אצל היועצות במשרד הקליטה, במרכזי מט"י ובאתר האינטרנט של המשרד לקליטת העלייה.

ניתן לקבל שירותי ייעוץ עסקי, בזמן אמת, באמצעות אתר אינטרנט המשותף למשרד לקליטת העלייה והרשות לעסקים קטנים, בשפות: עברית, אנגלית, ספרדית, צרפתית ורוסית.

כתובת האתר: www.2binisrael.org.il/

באתר ניתן לעיין במגוון פרופילים עסקיים.

שלושה גופים ממלכתיים מעניקים שירותי רווחה לתושבי ישראל: המוסד לביטוח לאומי, משרד הרווחה והמשרד לקליטת העלייה. בנוסף, מעניקות רשויות מקומיות שירותי רווחה לתושביהן באמצעות הלשכות לשירותים חברתיים ושורה של עמותות וארגונים פרטיים המעניקים שירותים בתחומי התמחותם.

משרד הקליטה מעניק הבטחת קיום לעולים "נתמכים" שאינם יכולים לעבוד מסיבות של גיל, מצב בריאותי, מצב משפחתי, או סיבות סוציאליות.

שימו לב!

החל מיולי 2004, יעלה גיל הפרישה לגברים שנולדו אחרי יוני 1939 ולנשים שנולדו אחרי יוני 1944 בהדרגה. פרטים על גיל הפרישה המדויק, לפי תאריך לידה ומין ניתן לקבל בסניפי המוסד לביטוח לאומי. בכל מקום בו מופיע המושג "גיל זקנה", גיל הזכאות הוא בהתאם לתאריך הלידה.

הזכאים להבטחת קיום כ"נתמכים" והתנאים לקבלת הסיוע

א. משפחה חד-הורית

גיל ההורה – 14 שנים ומעלה

גיל הילד הצעיר עד 7 שנים

הילדים גרים עם ההורה

ב. אישה הרה

אישה מגיל 14 שנים ומעלה.

נמצאת בהריון בשבוע ה-13 או יותר, או בשמירת הריון

אינה עובדת ואינה לומדת בקורס

בן זוגה אינו עובד ואינו לומד בקורס

ג. עולים בגיל טרום פנסיה

גיל: 5 שנים לפני החלת גיל הזקנה, בהתאם לתאריך הלידה

שני בני הזוג אינם עובדים

שני בני הזוג אינם לומדים בקורס

ד. חולים

גיל: גבר – בן 18 עד גיל זקנה, אישה בת 18 עד גיל זקנה

קיבלו בלשכת התעסוקה אישור כ"בלתי ניתנים להשמה בעבודה", או בעלי אישור רפואי על אי-יכולת לעבוד

ה. **מאושפזים במוסד לאישפוז מתמשך (בית אבות סיעודי, בית חולים לחולי נפש וכד')**

זכאים ל-1/3 מדמי קיום ליחיד

ו. **מטופלים במרכזי אבחון ושיקום מקצועי של משרד הרווחה**

גיל 18 עד גיל זקנה

נכה או מוגבל המטופל במרכז אבחון ושיקום או עובד במפעל מוגן

ז. **עיוורים, נכים או מוגבלים**

גיל 18 עד גיל זקנה

בעלי אישורים רפואיים מתאימים, או מי שהופנו לשירותי אבחון למפגר או השירות לעיוור של משרד הרווחה אינם עובדים ואינם לומדים בקורסים

ח. **משגיחים על בן משפחה חולה**

קירבה משפחתית של בן משפחה הנמצא בהשגחה: בן/בת, בן/בת זוג, הורה

גיל המשגיח: גבר בן 18 עד גיל זקנה, אישה בת 18 עד גיל זקנה המטופל גר עם המשפחה המטפלת

ט. **מתמכרים לאלכוהול או לסמים**

התקבלו לטיפול במרכז לנפגעי סמים ואלכוהול

י. **דרי רחוב**

מטופלים על ידי היחידה לדרי רחוב או הלשכה לשירותים חברתיים של הרשות הקומית

שימו לב!

הבטחת קיום לנתמכים ניתנת לעולים שהם ובני זוגם אינם מקבלים סיוע אחר ממשרד הקליטה או מן הביטוח הלאומי ואינם בעלי רכב, פרט למי שמקבל קיצבת ניידות לנכים מן המוסד לביטוח לאומי או מי שזקוק לרכב מסיבות רפואיות.

תקופת הזכאות להבטחת קיום כ"נתמכים" והתנאים לקבלתה

הסיוע מתחיל לאחר סיום קבלת "סל קליטה", כלומר מהחודש ה-7 ועד תום החודש ה-12 מיום העלייה לארץ.

משך הסיוע – עד 6 חודשים.

בתום השנה הראשונה לעלייה יש לפנות למוסד לביטוח לאומי לקבלת הבטחת הכנסה בהתאם לחוקי הביטוח הלאומי.

סכום הסיוע – בהתאם למספר הנפשות הרשומות באותה תעודת עולה, כולל ילדים עד גיל 18.

כיצד מקבלים הבטחת קיום

עליכם לפנות ליועצת קליטה אישית בלשכת המשרד לקליטת העלייה הקרובה למקום מגוריכם, להגיש בקשה לסיוע ולהציג את המסמכים הדרושים. אם תימצאו זכאים, יועבר הסיוע לחשבון הבנק שלכם.

"נתמכים" שאינם זכאים להבטחת קיום

- בני משפחה בה אחד מבני הזוג עובד ומקבל שכר שמעל לשכר המינימום או מקבל הבטחת הכנסה מהמוסד לביטוח לאומי
- בני משפחה בה אחד מבני הזוג ישראלי ותיק או תושב חוזר

סיוע מיוחד לעולים במצב של או מצוקה זמנית – קרן מנהל המחוז

במקרה של מצוקה זמנית ניתן לפנות ליועצת הקליטה בלשכה או בסניף של המשרד ולבקש סיוע כספי מיוחד מקרן מנהל המחוז. הסיוע הוא חד-פעמי.

פרטים נוספים ניתן לקבל אצל יועצות הקליטה במשרד הקליטה הקרוב למקום המגורים.

שירותי המוסד לביטוח לאומי

לפי החוק, כל תושב ישראל בן 18 ומעלה חייב להיות מבוטח במוסד לביטוח לאומי ולשלם דמי ביטוח חודשיים. ביטוח זה מזכה את התושב בסיוע בתקופות בהן הוא נזקק לעזרה. חובת הביטוח אינה חלה על אישה נשואה שאינה עובדת מחוץ למשק ביתה.

עולים אינם מבוטחים, בדרך כלל, בשנה הראשונה לקבלת מעמד עולה, אך

ישנן מספר קצבאות המשולמות לעולים מרגע הגיעם ארצה, למרות שלא צברו זכויות.

העולים פטורים מחובת תשלום דמי הביטוח הלאומי במהלך השנה הראשונה לעלייתם, בתנאי שאינם עובדים והכנסתם אינה עולה על המינימום המוגדר בחוק.

אופן תשלום דמי הביטוח

- עובד שכיר: המעסיק משלם את דמי הביטוח הלאומי ודמי ביטוח בריאות ומנכה אחוז מסוים ממשכורתו של העובד.
- עובד עצמאי, סטודנט ומי שאינו עובד חייבים לשלם בעצמם דמי ביטוח לאומי ודמי ביטוח בריאות בסניף המוסד לביטוח לאומי הקרוב למקום המגורים.

ביטוח אימהות

הביטוח הלאומי משלם את הוצאות אשפוז היולדת ומעניק לאישה מענק לידה. אישה עובדת מקבלת גם דמי לידה כפיצוי על אובדן הכנסה. דמי הלידה משולמים עבור תקופה של 6-12 שבועות בהתאם לתקופת העבודה שלפני הלידה ובתנאי ששולמו, בגין היולדת, דמי ביטוח בתקופת עבודתה.

דמי הלידה המשולמים ליולדת הם בגובה שכרה החודשי, אחרי ניקוי מס הכנסה, דמי ביטוח לאומי ודמי ביטוח בריאות.

ביטוח ילדים

הביטוח הלאומי מעניק קצבת ילדים חודשית, עד מלאות לילד 18 שנים. עולים שהגיעו לארץ עם ילדיהם, או ילדים שהגיעו ללא הורים, יקבלו קצבת ילדים שתופקד בחשבון הבנק בו מופקדים כספי "סל הקליטה". הורים שילדם נולד בארץ ימלאו טופס תביעה לקצבת ילדים בבית חולים בו נולד הילד, או במוסד לביטוח לאומי באזור המגורים.

הבטחת הכנסה

גמלה להבטחת הכנסה משולמת לכל אדם ומשפחה שאין בכוחם להבטיח לעצמם הכנסה מספקת למחייתם. הזכאות להבטחת הכנסה נבחנת על פי מצבה הכלכלי של המשפחה ולפי תנאים נוספים:

- מי שניצל את זכאותו לדמי אבטלה ולשכנת התעסוקה לא הצליחה להציע לו עבודה מתאימה, או מי שלומד בקורס להכשרה מקצועית בשעות היום

- מי שאינו מסוגל לעבוד לצמיתות ונותרו לו 5 שנים עד גיל הפרישה
- אישה הרה החל מהשבוע ה-13 להריון
- הורה יחיד שבחזקתו ילד עד גיל שנתיים
- חולה שאינו מסוגל לעבוד יותר מ-30 ימים רצופים, או מי שמטפל בבן משפחה חולה
- מי שנמצא במצוקה קשה בגלל אסון פתאומי

שימו לב!

מי שברשותו רכב, להוציא נכה ברגליו או שאינו מסוגל לעבוד, או מבוטח שבן משפחתו זקוק לרכב לצורך טיפול רפואי

ביטוח זיקנה

כל תושבי ישראל, מעל גיל 70 שהשלימו תקופת ביטוח, זכאים לקצבת זקנה מן המוסד לביטוח לאומי. אם אינם עובדים והכנסתם אינה עולה על מינימום מסוים, הם זכאים לקצבת זקנה כבר מגיל 67 לגבר ו-64 לאישה. גילאי פרישה אלה יחולו על גברים שנולדו החל ממאי 1942 ונשים שנולדו החל ממאי 1953.

שימו לב!

החל מיולי 2004, יעלה בהדרגה גיל הפרישה לגברים שנולדו אחרי יוני 1939 ולנשים שנולדו אחרי יוני 1944. פרטים על גיל הפרישה המדויק לפי תאריך לידה ומין ניתן לקבל בסניפי המוסד לביטוח לאומי.

עולים שבאו מחמ"ע או ממזרח אירופה, מקבלים את קצבתם החודשית ישירות לחשבון הבנק. עולה נשוי שהגיע אחרי בן/בת הזוג, נדרש לפנות לביטוח לאומי מיד עם בואו ולהגיש בעצמו תביעה לקצבת זקנה.

עולים מכל הארצות האחרות שאין להם פנסיה מארץ המוצא או שהכנסתם נמוכה, צריכים לפנות, מיד עם עלייתם, לביטוח הלאומי ולהגיש תביעה לקצבת זקנה. הקצבה תשולם רק ממועד הגשת התביעה.

אם, מסיבה כלשהי, לא שולמה הקצבה במועד, יש לפנות בהקדם לסניף הקרוב של המוסד לביטוח לאומי.

ביטוח אבטלה

כל תושב ישראלי שעבד כשכיר ושולמו עבורו דמי ביטוח לאומי, זכאי לקבל דמי אבטלה מן המוסד לביטוח לאומי, בתנאי שעבד תקופה מסוימת כפי שנקבע בחוק.

משך תקופת הזכאות המרבית לדמי אבטלה משתנה בהתאם לקריטריונים שונים כגון: גיל, מצב משפחתי, תקופת העבודה שקדמה לאבטלה וכדומה.

לקבלת דמי אבטלה יש לפנות תחילה ללשכת התעסוקה. פונה שיסרב לקבל הצעת עבודה מלשכת התעסוקה לא יהיה זכאי לדמי אבטלה במשך תקופה של 90 יום.

מי שנשאר מובטל גם לאחר תקופת הזכאות לדמי אבטלה, אינו זכאי יותר לדמי אבטלה, אלא רק להבטחת הכנסה.

ביטוח מילואים

אזרחים שנקראו לשרת במילואים זכאים לתגמול על בסיס שכרם, לא כולל הטבות (שעות נוספות, אחזקת רכב וכד''). גם עולים שנקראו לשירות מילואים והיו מבוססים פרק זמן כפי שנקבע בחוק מקבלים תגמול מילואים.

עולים שהתגייסו בטרם הספיקו לעבוד פרק זמן דרוש מקבלים תגמול מינימום. על עולים, שלא עבדו כלל, לוודא שיש להם תיק במוסד לביטוח לאומי על מנת לקבל תגמול מילואים.

לקבלת תגמול מילואים יש להגיש בקשה למעביד או לביטוח לאומי בצירוף אישור מצה"ל.

שימו לב!

התנאים למתן קצבאות וגמלאות עלולים להשתנות. יש לבדוק את זכאותכם במוסד לביטוח לאומי. החוקים והנהלים של המוסד לביטוח הלאומי הם שקובעים ולא הפרסום בחוברת.

ענפי ביטוח נוספים

- ביטוח נכות
- ביטוח נפגעי עבודה
- גמלת ניידות
- ביטוח שאירים
- ביטוח סיעוד
- ביטוח עובדים במקרה של פשיטת רגל
- חוק מזונות

- חוק התגמולים לאסירי ציון
- חוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה

שימו לב!

רצוי לוודא במקום העבודה שהמעסיק משלם עבורכם את דמי הביטוח הלאומי כפי שמחייב החוק.

מידע נוסף

פרטים נוספים בנושאי ביטוח לאומי ניתן לקבל בסניף המוסד לביטוח לאומי הסמוך למקום המגורים, בחוברת "ביטוח לאומי", לפי רשימת הפרסומים בסוף החוברת ובאתר האינטרנט של המוסד לביטוח לאומי www.btl.gov.il.

המידע המתפרסם כאן הוא בבחינת כלי עזר לצורך התמצאות בלבד ואינו מקנה זכאות לסיוע. נא לבדוק את זכאותכם בסניף המוסד לביטוח לאומי הקרוב למקום מגוריכם.

הטבות לאזרחים ותיקים

משרד העבודה מעניק לפנסיונרים תעודת "אזרח ותיק", המקנה זכות להנחות בתחומים הבאים:

- תחבורה ציבורית
- אגרת טלוויזיה
- מופעי תרבות
- כניסה לגנים הלאומיים
- ארנונה

יש להציג תעודת אזרח ותיק יחד עם תעודת זהות.

תעודת אזרח ותיק נשלחת לכל אזרח בהגיעו לגיל פנסיה. אם לא קיבלתם את התעודה בדואר, עליכם לפנות, בכתב, למשרד העבודה, השירות לזקן, רח' יד חרוצים 10 ירושלים 93420. במכתב יש לציין את שמכם המלא, מספר תעודת הזהות וכתובת מלאה למשלוח דואר.

חוק ביטוח בריאות ממלכתי

שירותי הבריאות בישראל ניתנים בתוקף חוק ביטוח הבריאות הממלכתי, לכל תושב ישראל ובכלל זה **עולה ותושב ארעי** א/1. על פי החוק, חייב כל תושב להיות מבוטח באמצעות תשלום דמי ביטוח בריאות למוסד לביטוח לאומי ולהירשם באחת מארבעת קופות החולים המעניקות שירותי בריאות למבוטחים: כללית, לאומית, מאוחדת, או מכבי. כל תושב יכול להירשם בקופת חולים לפי בחירתו, ללא קשר לגילו או למצבו הבריאותי ולקבל את מלוא שירותי קופ"ח הניתנים במסגרת "סל הבריאות". השירותים והתרופות הכלולים ב"סל הבריאות" מוגדרים בחוק וכוללים ביקור אצל רופאים, בדיקות מעבדה, טיפולים שונים, אשפוז ותרופות במחיר מופחת. חלק מן השירותים, כגון טיפול שיניים, ניתנים, תמורת תשלום, במסגרת קופת החולים.

ניתן לעבור מקופה לקופה, בתנאי שהאדם היה מבוטח בקופה אחת במשך שנה אחת לפחות.

כל תושב מעל גיל 18 משלם את דמי ביטוח הבריאות למוסד לביטוח לאומי, כפי שהוא משלם דמי ביטוח לאומי – שכירים ע"י ניכוי משכרם ועובדים עצמאיים ומי שאינם עובדים ע"י תשלום ישיר למוסד לביטוח לאומי.

זכרו!

חשוב להירשם לקופת חולים כבר בימים הראשונים להגעתכם ארצה על מנת להבטיח לעצמכם זכאות לשירותים רפואיים בשעת הצורך.

ביטוח בריאות של עולים חדשים

העולים מקבלים שובר הפנייה לקופ"ח יחד עם תעודת עולה בנמל הכניסה לישראל. מי ששינה מעמדו מתייר לעולה, מקבל את השובר במשרד הקליטה, בעת קבלת תעודת עולה. אם השובר ותעודת העולה עליכם לפנות לבנק הדואר ולמלא טופס רישום בו מציינים בין היתר, את קופת החולים בה בחרתם. לאחר מכן פנו לקופת חולים לקבלת כרטיס חבר. פרטים נוספים על תהליך הרישום ראו בפרק "צעדים ראשונים" או בחוברת "בריאות".

בחצי השנה הראשונה לעלייתם, פטורים העולים מחובת תשלום דמי ביטוח בריאות. הפטור ניתן לעולים שאינם עובדים. מי שיתחילו לעבוד לפני תום חצי השנה הראשונה, ישלמו דמי ביטוח בריאות בהתאם להכנסתם.

עולים שאינם עובדים לאחר סיום האולפן ומקבלים דמי קיום ממשרד הקליטה, לדוגמה, עולים המשתתפים בקורסים להסבה או הכשרה מקצועית, פטורים מתשלום דמי ביטוח בריאות עד תום שנה מיום עלייתם.

תושבים ארעיים א/1 אינם פטורים מתשלום דמי ביטוח בריאות. עליהם להירשם בקופת חולים ובמוסד לביטוח לאומי ולשלם את דמי הביטוח בהתאם להכנסתם.

שימו לב!

אנשים המגיעים, או שוהים בישראל באשרת תייר או אשרה זמנית אחרת, אינם זכאים לטיפול רפואי במסגרת חוק ביטוח בריאות ממלכתי. כדי להימנע מהוצאות גבוהות על אשפוז או טיפול רפואי, אם יזדקקו לו בארץ, עליהם לדאוג לביטוח בריאות פרטי לפני הגעתם לישראל.

מי ששוהה בארץ תקופה ממושכת, יכול לרכוש ביטוח בריאות פרטי בקופת החולים או בחברות ביטוח.

טיפול באם וילד

בכל רחבי הארץ קיימות תחנות לבריאות המשפחה. בתחנות אלו ניתן לעקוב אחר בריאות האישה והתפתחות העובר במהלך ההריון. אחרי הלידה עוקבת התחנה אחר בריאותו והתפתחותו של התינוק ושל הילד עד גיל 6. המעקב כולל בדיקות התפתחות ומתן חיסונים בהתאם להנחיות משרד הבריאות.

התחנות מעניקות גם ייעוץ בתכנון המשפחה.

שירותי בריאות בבית הספר

בכל בתי הספר היסודיים מתנהל מעקב רפואי אחר בריאות הילדים והתפתחותם מכיתה א' ועד סיום בית הספר. כל ילד נבדק ע"י רופא עם כניסתו לבית הספר ושוב, בגיל 12, עם המעבר לחטיבת הביניים. בנוסף, נערכות בבית הספר בדיקות עיניים ושיניים תקופתיות ובדיקה אורתופדית.

שירותי חירום

שירותי חירום של קופות חולים

קופות חולים מחוברות למוקדי חירום המעניקים שירותים רפואיים (בדיקות רופא, בדיקות מעבדה, צילומי רנטגן ומתן תרופות) בשעות הלילה, בשבתות ובחגים. לקבלת השירות במוקדי החירום יש להציג כרטיס חבר בקופ"ח. השירות כרוך בתשלום.

מגן דוד אדום

מגן דוד אדום מספק שירותי חירום בתחומים הבאים: עזרה ראשונה במקרה של תאונה, טיפול ראשוני בשעות הלילה ובשעות שמרפאות קופות החולים סגורות, העברת חולים לבתי חולים. ברוב הערים מספר הטלפון של "מגן דוד אדום" הוא 101.

כל שירותי מגן דוד אדום הם בתשלום. קופות החולים עשויות להחזיר למבוטחיהן חלק מן התשלום עבור טיפול ותרופות, במקרה שלא ניתן היה להשתמש בשירותי החירום של הקופה.

טיפול ואישפוז בחדר מיון של בית חולים

במקרה חירום ניתן לפנות ישירות לחדר מיון של בית חולים תורן. השירותים ניתנים בתשלום.

שימו לב!

קופת חולים תכסה הוצאות אשפוז או טיפול שניתנו לחולה בחדר מיון רק במקרה שהחולה הופנה לחדר מיון ע"י רופא המשפחה או רופא של מוקד החירום ובמקרה שהחולה אושפז או נידרש לטיפול חירום.

מידע נוסף

מידע נוסף על שירותי בריאות ניתן למצוא בחוברת "שירותי בריאות בישראל" לפי רשימת הפרסומים בסוף החוברת.

הלימודים הגבוהים בישראל מתקיימים במסגרת האוניברסיטאות, המכללות האקדמיות ומוסדות נוספים להשכלה גבוהה ומציעים מגוון רחב של אפשרויות: מתמטיקה וביו-טכנולוגיה ברמה בינלאומית, לימודי אמנות, מקצועות רפואיים ופרא-רפואיים, טכנולוגיה, משפטים, רוח, חברה ועוד.

סטודנטים עולים המתקבלים ללימודים במוסדות להשכלה גבוהה או על-תיכונית בישראל עשויים לקבל סיוע ממינהל הסטודנטים בקליטתם האקדמית והחברתית.

הסיוע ניתן לעולים, לבני עולים, אזרחים עולים וקטינים חוזרים, הנרשמים ולומדים במוסדות לימוד מוכרים.

תחומי הסיוע

- מימון שכר הלימוד
- הלוואות
- הכוונה וייעוץ בבחירת מקצוע לימודים מתאים
- הכנה ללימודים אקדמיים במסגרת אולפן, מכינה קדם - אקדמית או תוכניות ייחודיות על פי תחום הלימודים
- עזרה בלימודים (שיעורים פרטיים קבוצתיים)
- מדריכים לליווי וסיוע אישי
- פעילות חברתית-תרבותית

תנאי קבלת הסיוע

על הסטודנט לעמוד בתנאים הבאים:

- הסטודנט סיים לימודים תיכוניים והוא בעל תעודת בגרות מחול"ל או מישראל
- הסטודנט למד לימודים על-תיכוניים חלקיים וטרם קיבל תואר או דיפלומה המוכרים בישראל
- הסטודנט סיים תואר ראשון ומבקש להתקבל לתואר שני או ללימודי תעודה לבעלי תואר ראשון
- הסטודנט התקבל ללימודים מן המניין באחד ממוסדות הלימוד המוכרים על ידי מינהל הסטודנטים
- הסטודנט החל את לימודיו הגבוהים בישראל תוך שלוש שנים מיום קבלת מעמד עולה

גיל הסטודנט בתחילת הלימודים (נכון לשנת 2004–2005)

- מכינה – עד גיל 23
- תואר ראשון – עד גיל 27
- הנדסאים – עד גיל 28
- תואר שני או תעודה לאחר תואר – עד גיל 30

הסיוע הכספי של המינהל ניתן לעולים לתשלום שכר הלימוד בלבד. הסיוע הוא שנתי, ניתן במשך שלוש שנות לימוד לתואר ראשון ושתי שנות לימוד ללימודי הנדסה, תואר שני או תעודה לאחר תואר ראשון, ומותנה בהצלחתו והתקדמותו של הסטודנט בלימודים.

בשנה השלישית, מותנה הסיוע במתן שירות חברתי-קהילתי (שח"ק) בהיקף של 4 שעות שבועיות, בתחומים לפי בחירתו של הסטודנט.

תקופת הזכאות לסיוע מינהל הסטודנטים היא עד 7.5 שנים מיום קבלת מעמד עולה. תקופת השירות הצבאי מקפיאה את תקופת הזכאות ואינה נכללת ב-7.5 השנים.

עולים הזקוקים לסיוע בהוצאות אישיות, יכולים לקבל הלוואה ממינהל הסטודנטים.

לימודי עברית ומכינות קדם-אקדמיות

סטודנטים עולים יכולים ללמוד עברית לפני תחילת הלימודים, באולפנים מיוחדים לסטודנטים. מי שזקוקים לשיפור ציוני הבגרות כדי להתקבל למוסד ללימודים גבוהים, יכולים ללמוד באחת המכינות הקדם-אקדמיות שליד האוניברסיטאות.

הגשת בקשה לסיוע מינהל הסטודנטים

המועמד ללימודים יציג את המסמכים הבאים:

- אישור הרשמה ללימודים
- צילומים של תעודת בגרות או אישורי לימודים אקדמיים קודמים, מאושרים וחתומים ע"י נוטריון
- שתי תמונות דרכון
- אישור דחיית שירות בצה"ל או תעודת שחרור

מועמדים לעלייה

מועמדים לעלייה המעוניינים לקבל מידע, לבדוק תעודות השכלה, להירשם לאחד ממסלולי ההכנה או ללימודים מן המניין, יכולים ליצור קשר עם מינהל

הסטודנטים באמצעות שליח העלייה. השליח יגיש את בקשתם לטיפול מינהל הסטודנטים. ניתן לפנות ישירות למינהל הסטודנטים, בכתב, בטלפון או בדואר אלקטרוני, כתובות ראו בסוף החוברת.

מידע נוסף

פרטים נוספים על הסיוע לסטודנטים עולים ועל לימודים גבוהים בישראל ניתן לקבל ביחידות מינהל הסטודנטים שבמחוזות משרד הקליטה, בחוברת "השכלה גבוהה בישראל" לפי רשימת הפרסומים בסוף החוברת ובאתר האינטרנט של המשרד לקליטת העלייה. ניתן לקבל חוברות מידע גם במינהל הסטודנטים.

חובת השירות בצה"ל חלה על כל אזרח ותושב ישראל בן 18 שנים. בני 18 נקראים לשירות סדיר ואחריו לשירות מילואים שנתי. השירות הצבאי הוא לא רק חובה הנובעת מצרכי הביטחון של מדינת ישראל, אלא גם זכות אזרחית. בצבא הגנה לישראל נפגשים יחדיו בני העיר ובני הכפר, ותיקים ועולים חדשים, דתיים וחילונים. השירות בצבא הוא גם הזדמנות להיכרות, להשתלבות ולהתערות בחברה הישראלית.

תקופת השירות הסדיר

גברים – 36 חודשים
נשים – 24 חודשים

גברים עולים שנכנסו לישראל, לראשונה, אחרי יום הולדתם ה-18 זכאים להקלות במשך תקופת השירות הצבאי, בהתאם לגילם ומצבם המשפחתי ומשרתים בין מספר שבועות ל-36 חודשים. עולים שהגיעו לארץ בגיל 26 עד 39 אינם, לפי שעה, נקראים לשירות סדיר. עולים אלו יירשמו במאגר ויזומנו לשירות צבאי רק על פי הצורך.

נשים שעלו לישראל בגיל 17 ומעלה פטורות מחובת שירות.

עולים ששירתו בצבא זר 18 חודשים רצופים או יותר, תופחת תקופת שירות זו מתקופת השירות שלהם בצה"ל. אם יתרת תקופת השירות קטנה מ-6 חודשים – ישרתו במילואים בלבד.

עולים ששירתו בחוץ לארץ פחות מ-18 חודשים, תקוצר תקופת שירותם בהתאם, אך ישרתו לא פחות מ-6 חודשים.

משך השירות לרופאים

רופאים כלליים יגויסו לשירות סדיר עד מלאת להם 32 שנה ורופאי שיניים עד גיל 29. שכר הרופאים בשירות סדיר זהה לשכר המשרתים בשירות קבע.

רופאים ששירתו בצבא זר יקוצר שירותם בהתאם.

רופאים שלא יחויבו בשירות סדיר ישרתו במילואים.

מועד הגיוס

עולים יקראו לשירות צבאי לאחר ששהו בארץ, במעמד עולה, 12 חודשים לפחות. עולים החייבים בשירות מילואים בלבד יזמנו לשירות רק כעבור 24 חודשים מיום קבלת מעמד עולה.

כל עולה, בן 18 ומעלה, יקבל בדואר צו התייצבות ראשון לצורך רישום ובדיקות.

שימו לב!

גם אם לא קיבלתם צו התייצבות, עליכם להתייצב בלשכת הגיוס הקרובה למקום מגוריכם תוך שישה חודשים מיום קבלת מעמד עולה.

שירות צבאי במסגרת עתודת עולים או עתודת אקדמיות

צה"ל מאפשר לעולים שעלו אחרי גיל 18 והתקבלו ללימודים במוסדות להשכלה גבוהה או על תיכונות, המוכרים על ידי הצבא, שירות במסגרת עתודת עולים: דחיית שירות עד גמר הלימודים לתואר ראשון. שימו לב – עם תום הלימודים יהיה על העולה לשרת שירות סדיר מלא בהתאם לגילו ביום עלייתו, לא מובטח שיבוץ בתפקיד בהתאם למקצוע הנלמד.

בפני עולים בוגרי בי"ס תיכון בישראל עומדת האפשרות לשרת בצה"ל במסגרת אחת העתודות האקדמיות, בהתאם לתחום הלימודים ודרישות הצבא. במסגרת זו עוברים העולים טירונות בחופשות הקיץ ובתום הלימודים משבץ אותם צה"ל בתפקידים בהתאם למקצוע. על הסטודנטים להתחייב לשרת בצבע קבע.

הסיוע לחיילים עולים

צה"ל והמשרד לקליטת העלייה מעניקים סיוע מיוחד לעולים נזקקים המשרתים בשירות סדיר. הסיוע מיועד לעולים במצבים הבאים:

- עולים יחידים, ללא הורים בארץ, זכאים למענק חודשי מוגדל מצה"ל ולמענק נוסף ממשרד הקליטה וכן לסיוע בשכר דירה מצה"ל וממשרד השיכון באמצעות בנק למשכנתאות.
- עולים התומכים כלכלית בקרובי משפחה (אישה, הורים וכד') התלויים בהם למחייתם, זכאים לתשלומי משפחה מצה"ל ולתוספת מענק ממשרד הקליטה.

- עולים יחידים, ללא הורים בארץ, זכאים לסיוע בנסיעה לחו"ל ולחופשה מיוחדת לביקור הורים. הסיוע ניתן בהתאם לתפקיד הצבאי והאפשרויות של צה"ל.

שימו לב!

תקופת השירות הסדיר בצה"ל אינה נמנית במניין תקופת הזכאות לסיוע משרד הקליטה. בתום השירות תהיו זכאים להמשך הסיוע.

שירות מילואים

אזרחי ישראל המשרתים שירות מילואים שנתי, זכאים לתגמול מילואים, השווה לשכרם באותה תקופה, מן המוסד לביטוח לאומי.

פרטים ניתן לקבל בסניף המוסד לביטוח לאומי באזור המגורים, באתר האינטרנט של המוסד לביטוח לאומי או בחוברת "ביטוח לאומי".

פרטים על השירות בצה"ל ראו בחוברת "שירות עולים בצה"ל", באתר האינטרנט של המשרד לקליטת העלייה ובאתר האינטרנט של צה"ל.

רשיון נהיגה מחו"ל לרכב נוסעים תקף למשך שנה אחת בלבד מתאריך הכניסה לישראל. כלל זה תקף לגבי עולים, תושבים ארעיים ותושבים חוזרים. שימו לב! תושב ארעי אינו זכאי לנהוג בישראל ברשיון זר – עליו להמיר מיד את רשיונו לרשיון ישראלי.

המרת רשיון נהיגה זר לרשיון ישראלי

ניתן להמיר רשיון נהיגה זר לרשיון ישראלי תוך 3 שנים מיום העלייה, אך כאמור, אסור לנהוג עם רשיון זר יותר משנה אחת. יש לעבור בהצלחה בדיקת ראייה, בדיקה רפואית ומבחן שליטה ברכב כתנאי לקבלת רשיון נהיגה ישראלי.

תהליך ההמרה:

- א. יש לפנות למשרדי חברת "מ.מ.ס.י." או "טל-דור" הקרובים למקום המגורים לצורך צילום תמונתכם שתופיע על גבי הרשיון. במקום תקבלו טופס עם פרטים אישיים ועם התמונה. המסמכים הדרושים: רשיון נהיגה זר בר תוקף שהונפק לפני קבלת מעמד עולה וצילומים שלו, תעודת זהות או דרכון ותעודת עולה.
- ב. בדיקת ראייה אצל אופטומטריסט מורשה או רופא עיניים. אם אתם מרכיבים משקפים או עדשות מגע, עליכם להיבדק כאשר אתם מרכיבים משקפיים או עדשות.
- ג. בדיקה רפואית אצל רופא כללי או רופא משפחה.
- ד. יש למסור את הטופס שקיבלתם עם תוצאות הבדיקות במשרד הרישוי הקרוב למקום המגורים. המסמכים הדרושים: רשיון נהיגה זר, דרכון או תעודת זהות ותעודת עולה.
- ה. לאחר קבלת האישור להמרה יש לקבוע מועד למבחן שליטה ברכב עם מורה נהיגה מורשה, מומלץ לקחת מספר שיעורי נהיגה לפני המבחן. אם עברתם את המבחן בהצלחה יומר רשיונכם הזר לרשיון נהיגה ישראלי.

לימוד נהיגה בישראל

עולה שאין לו רשיון נהיגה בר תוקף מחו"ל יכול לקבל רשיון נהיגה ישראלי בתנאים הבאים:

- גיל 17 ומעלה
- לימוד 28 שיעורי נהיגה, לפחות, אצל מורה מורשה
- עמידה בהצלחה במבחן תיאורטי ובמבחן מעשי על ידי בוחן מורשה

נהג חדש מקבל רשיון נהיגה זמני לשנתיים. כעבור שנתיים מוחלף הרשיון הזמני ברשיון קבוע בתנאי שלא עבר עבירות תנועה. נהג חדש נדרש להצמיד אל שמשות רכבו, במשך שנתיים, לוחית המציינת היותו נהג חדש.

"נהג חדש" חייב לנהוג עם נהג מנוסה במשך שלושת חודשים הראשונים, מיום קבלת רשיון נהיגה.

רשיון לרכב משא ולרכב ציבורי

עולה בעל רשיון נהיגה לרכב משא או לרכב ציבורי (אוטובוס, מונית) המבקש להוציא רשיון נהיגה ישראלי דומה, חייב להציג רשיון נהיגה מתאים מארץ המוצא ואישורי עבודה. כתנאי להמרת הרשיון על העולה לעבור קורסים ומבחנים שונים, בהתאם לדרגת הרשיון המבוקשת.

פניות ציבור ותלונות

בכל אחד ממשדרי הממשלה ומוסדות הציבור פועלת יחידה לפניות הציבור. היחידה לפניות הציבור מסייעת לפונה שחש כי לא קיבל את הטיפול והשירות המגיע לו. היחידה בודקת את התלונה ומסייעת לפונה לקבל את המגיע לו.

פניות עולים בנושאי קליטה

עולים שפנו ללשכה או לסניף משרד הקליטה, או למרכז המידע של משרד הקליטה בנושא כלשהו הקשור לקליטתם וחשים שלא קיבלו מענה מספק, יכולים לפנות, בכתב, אל המחלקה לפניות הציבור של המשרד לקליטת העלייה, לכתובת:

המחלקה לפניות הציבור, המשרד לקליטת העלייה, רח' קפלן 2, ירושלים 91950.

בנושאים הקשורים לפעילות הסוכנות היהודית, כגון מרכזי קליטה או טיפולו של השליח, יש לפנות אל האגף לפניות הציבור, המחלקה לעלייה וקליטה, הסוכנות היהודית, ת.ד. 92 ירושלים 91000.

פניות לקבלת מידע ותלונות בנושאים כלליים

ישנם מספר גופים אליהם ניתן לפנות לקבלת מידע או להתלונן על מעשה בלתי חוקי, מחדל או אי-צדק. חלק מן הגופים מטפלים בתלונות על מוסדות ציבור או משרדי ממשלה, אחרים עוסקים בנושאי צרכנות וכו'.

א. תלונות על משרדי ממשלה ומוסדות ציבור

כאמור, בכל משרדי הממשלה ומוסדות הציבור קיימת מחלקה או בעל תפקיד המטפל בתלונות ופניות ציבור.

בנוסף לכך, ניתן לפנות אל:

נציב תלונות הציבור במשרד מבקר המדינה.

על פי החוק, זכאי כל אזרח להתלונן בפני נציב תלונות הציבור על מעשה או מחדל שנעשה בניגוד לחוק או ללא סמכות, או מעשה שיש בו אי-צדק בולט.

על מי ניתן להתלונן בפני נציב תלונות הציבור

- משרדי ממשלה

- רשויות מקומיות
- מוסדות ציבור כגון: חברת עמידר, חברת שיכון ופיתוח, חברות שיכון עירוניות, מוסדות להשכלה גבוהה, חברת החשמל, מפעל הפיס, קופות חולים, "בזק" ועוד.

ניתן להתלונן תוך שנה מיום היוודע המעשה הפוגע למתלונן. הנציב יבדוק את התלונה וימסור את תוצאות הבדיקה לנשוא התלונה. בסמכות הנציב להצביע על צורך בתיקון הליקוי.

אופן הגשת התלונה בכתב: נציב תלונות הציבור, ת.ד. 669 ירושלים 91006
תלונה בעל-פה: ניתן לפנות לאחת הלשכות של נציב תלונות הציבור, כתובות ומספרי הטלפון ראה בסוף החוברת.

ב. תלונות בנושאי צרכנות

בנושאים כגון הפקעת מחיר, מידות ומשקל, איכות המוצר וכו', ניתן לפנות אל:

- א. הממונה על הגנת הצרכן במשרד התעשייה והמסחר
- ב. המועצה לצרכנות, גוף בלתי תלוי בעל סניפים בתל-אביב, ירושלים וחיפה. המועצה לצרכנות מטפלת בתלונות על גופים פרטיים, סוחרים, יצרנים, "בזק" וחברת החשמל.
- ג. הרשות להגנת הצרכן שליד ההסתדרות הכללית. לרשות סניפים במועצות הפועלים המקומיות. הרשות מטפלת בכל סוגי התלונות, מתלונה על איכות המוצר, חוזה לרכישת דירה ועד תלונות נגד גופים ממלכתיים וציבוריים.

אופן הטיפול: המועצה לצרכנות פונה אל הגוף נשוא התלונה, מבקשת את תגובתו ובודקת את ההיבט החוקי של התלונה. אם הצדדים אינם מגיעים לפשרה ואם השתכנעה המועצה בצדקת הצרכן, מסייעת לו המועצה לפנות לבית המשפט לתביעות קטנות.

כיצד פונים, בכתב, למשרדי ממשלה ולגופים ציבוריים

בראש המכתב יש לציין את שמכם המלא, כתובתכם, מספר תעודת הזהות ותעודת העולה.

במכתב תארו בקצרה את מהות הפנייה, בהמשך הביאו את כל הפרטים הרלוונטיים.

על הפנייה יש לחתום בשם מלא.

צ'ק ליסט

רשימת סידורים ראשוניים (צ'ק-ליסט)

משרד הקליטה/אירגוני עולים	☐ ייעוץ והכוונה ראשוניים
משרד הקליטה	☐ סיוע כספי
משרד הקליטה	☐ הפנייה לאולפן
הסוכנות היהודית	☐ הפנייה לאולפן קיבוץ
בנקים מסחריים	☐ פתיחת חשבון בנק
סניפי רשות הדואר ואחר כך בקופת חולים לפי בחירה	☐ רישום לקופת חולים
ביטוח לאומי	☐ בקשה לקצבת ילדים/זקנה/ מענק לימודים למשפחות חד-הוריות
רשות מקומית	☐ רישום ילדים במעונות/גני ילדים/ בתי ספר
משרד הפנים	☐ הזמנת תעודת זהות
סניפי רשות הדואר	☐ שינוי כתובת בתעודת זהות
סניפי הבנקים למשכנתאות	☐ הזמנת תעודת זכאות ממשרד השיכון
סניפי הבנקים למשכנתאות	☐ סיוע בשכר דירה
התחנות לבריאות המשפחה	☐ נשים בהריון וילדים עד גיל 4 מעקב התפתחות, חיסונים
משרד הרישוי	☐ החלפת רישון נהיגה
משרד החינוך	☐ אישור תארים אקדמיים
רשות מקומית	☐ הנחה בארנונה
מינהל הסטודנטים במשרד הקליטה	☐ הכוונה וסיוע לסטודנטים

נספח 2: פרסומי אגף מידע ופרסום

שם הפרסום

מדריך לעולה

שפות

רוסית, אנגלית, ספרדית, פורטוגזית,
צרפתית, עברית

פרסומי מידע בסיסי

צעדים ראשונים

סיוע כספי - סל קליטה

דיור

מדריך לאולפנים

תעסוקה

שירותי בריאות

רישום עולים לקופת חולים

עלון רב-לשוני

שמור על בריאותך

ביטוח לאומי

זכויות של אנשים עם מוגבלות

חינוך

עלון תלמידים עולים

שירות עולים בצה"ל

מעגל החיים

פנסיונרים

תחבורה

לאן לפנות

מפת ישראל

רוסית, אנגלית, צרפתית

רוסית, אנגלית, ספרדית, צרפתית, אמהרית

רוסית, אנגלית, ספרדית, צרפתית, עברית

רוסית, אנגלית, צרפתית

רוסית, אנגלית, ספרדית, צרפתית, עברית

רוסית, אנגלית, ספרדית, צרפתית

רוסית, אנגלית, ספרדית, צרפתית, עברית

אנגלית, ספרדית

רוסית, אנגלית, ספרדית, עברית, צרפתית

רוסית, אנגלית, ספרדית, צרפתית, עברית,

אמהרית

רוסית, אנגלית, ספרדית, צרפתית

רוסית, אנגלית, ספרדית, צרפתית, עברית,

אמהרית

רוסית, אנגלית, ספרדית, עברית, צרפתית

אנגלית, ספרדית

אנגלית, ספרדית

אנגלית, ספרדית

רוסית, אנגלית, ספרדית, צרפתית, עברית

רוסית, אנגלית, ספרדית, צרפתית, עברית

פרסומים בנושא מקצועות

אחיות

אמנים, סופרים וספורטאים

מדענים

מהנדסים, טכנאים ואדריכלים

מורים וגננות

רוסית, אנגלית

רוסית, אנגלית, ספרדית, רוסית

רוסית, אנגלית

רוסית, אנגלית, ספרדית

רוסית, אנגלית, ספרדית, צרפתית

רוסית, אנגלית, ספרדית	☐	עובדי מחשב והיי-טק	☐
אנגלית	☐	עובדים סוציאליים	☐
אנגלית, ספרדית, צרפתית	☐	עורכי דין	☐
רוסית	☐	ספורטאים	☐
אנגלית, ספרדית	☐	פסיכולוגים	☐
עברית	☐	קליטת מדענים עולים (עלון למעסיק)	☐
אנגלית, ספרדית, צרפתית	☐	רואי חשבון	☐
רוסית, אנגלית, ספרדית, צרפתית	☐	רופאים ומקצועות הרפואה	☐

מידע בתחומים נוספים

רוסית, אנגלית, ספרדית, פורטוגזית, צרפתית	☐	השכלה גבוהה בישראל - עלון	☐
רוסית	☐	זכויות היולדת והאם בישראל	☐
רוסית, אנגלית, אמהרית, עברית	☐	כללי רחצה בים	☐
עברית	☐	מצפים לך בבית	☐
רוסית	☐	חיפוש קרובים	☐
רוסית, אנגלית, ספרדית, צרפתית	☐	נפגעי פעולות איבה	☐

עיתונים

רוסית	☐	מצפן	☐
אנגלית, ספרדית, צרפתית	☐	שילוב	☐
רוסית	☐	פסיפס	☐

כתובת להזמנת הפרסומים: אגף מידע ופרסום, מדור הפצה, המשרד לקליטת העלייה, רח' הלל 15 ירושלים 94581.

טלפון

כתובת

מספרי חירום

100	משטרה
101	מגן דוד אדום
1-800-500-101	פקס לכבדי שמיעה
102	מכבי אש
1201	ער"ן עזרה ראשונה נפשית בכל השפות
1-800-220-000	קו חירום לאלימות במשפחה
1202	נפגעות תקיפה מינית
106	מוקדים עירוניים

המשרד לקליטת העלייה

משרד ראשי

02-6752611	רח' קפלן 2, קרית בן גוריון, בניין ב' ירושלים, 91950
02-6752780 ,02-6752640/639	תעסוקה
02-6752620/83 'טל'	דיור
02-6752744/624 'טל'	רווחה
02-6752633	אולפנים
02-6752791 ,02-6752625	יזמות
	המרכז קליטה במדע:
,02-6752605 ,02-6752706	תחום טכנולוגיה ומדעים מדויקים,
02-6752604 ,02-6750358 ,02-752603	nunub@moia.gov.il
02-6752609 , 02-6752767/8 'טל'	תחום מדעי החברה והרוח,
	omrii@moia.gov.il
02-6752767 , 02-6750357 'טל'	תחום מדעי החיים והרפואה,
	elab@moia.gov.il

02-6752741 ,פקס 02-6752765/766/762	פניות הציבור מינהל הסטודנטים -
02-6214585 ,02-6214576	רח' הלל 15, ירושלים
02-6214660	תושבים חוזרים - רח' הלל 15, ירושלים
	אתר האינטרנט: www.moia.gov.il
	E-mail: info@moia.gov.il

מחוז ירושלים והדרום:

02-6214524 ,02-6214555	ירושלים, רח' הלל 15
02-6222807 פקס	

לשכות:

6214555	ירושלים, רח' הלל 15
02-6249398 פקס	
08-6790770 ,08-6790777	אשקלון, רח' העבודה 1

סניפים:

02-9903666	בית שמש, רח' הנשיא 8
02-9903660 פקס	
02-9962288	קרית ארבע, מועצה מקומית
02-9964277 פקס	
08-6878662/3/4	קרית גת, שד' לכיש 5
08-6878660 פקס	
08-8581688 טלפקס	קרית מלאכי, קניון הקריה,
רח' ז'בוטינסקי, קומה ב',	

מחוז תל אביב והשפלה:

03-5209118 ,03-5209133	רח' אסתר המלכה 6, תל אביב
03-5209153 פקס:	
03-5209111	תל אביב, אסתר המלכה 6
03-5209173 פקס	
08-8546000	אשדוד, שד' מנחם בגין, מרכז צימר
08-8668030 פקס	שער 1, קריית הממשלה,

טלפון

כתובת

03-5023111
03-5056997 פקס

חולון, רח' אילת 36

08-9789055
08-9208019 פקס

השפלה, רמלה, רח' הרצל 91

03-9427000
03-9525893 פקס

ראשון לציון, רח' ישראל גלילי 3

סניפים:

08-9378000
09-9390256 פקס

רחובות, רח' בנימין 12

מחוז המרכז:

09-7632800
09-7632807 פקס

כפר סבא, רח' התע"ש 23

לשכות:

לשכת השרון,

09-7615400
09-7443917 פקס

כפר סבא, רח' הטחנה 5

04-6108400
04-6108417 פקס

חדרה, רח' הלל יפה 13

09-8890300
09-8629435 פקס

נתניה, רח' ברקת 3

03-9123000
03-9312606 פקס

פתח תקוה, רח' ההסתדרות 26

מחוז חיפה והצפון:

04-8631111
04-8631110 פקס

חיפה, שד' פל"ם 15, בנין א'

לשכות:

04-8632323
04-8632336 פקס

חיפה, רח' פל-ים 15

04-8807400
04-8742957 פקס

המפרץ, קרית ביאליק, רח' המייסדים 7

טלפון	כתובת
04-9086300 פקס 04-9580875	כרמיאל, בניין ביג,אזור התעשייה
04-6025300 פקס 04-6564019	נצרת, רח' המלאכה 52, בניין "לב עסקים"
סניפים:	
04-720399 פקס 04-6717061	טבריה, רח' השומר 47,מרכז קליטה, בניין 2
04-6540331 טלפקס	מגדל-העמק, רח' ניצנים 45, מרכז מסחרי, קומה ב'
04-9950404 ,04-9950400	נהריה, דרך העצמאות 9
04-65233611 פקס 04-6528724	עפולה, רח' יהושע 28
04-6818400 פקס 04-6818405	קרית שמונה, בניין צחר, כיכר צה"ל
04-6920218 פקס 04-6820571	צפת, קניון שערי העיר, בניין קלשב מרקט, קומה ב'
04-9078311 פקס 04-9078312	מעלות, רח' מעלה הבנים 02,
מחוז באר שבע והנגב:	
08-6261216 פקס: 08-6230811	באר שבע, רח' זלמן שז"ר 31, בית אושירה
לשכות:	
08-6261241 ,08-6261222/3 פקס 08-6280529	באר שבע, רח' זלמן שז"ר 31
08-9938666 פקס 08-9938660	הנגב המערבי, נתיבות, רח' רבי עקיבא 11
סניפים:	
08-341621 טלפקס 08-6372367	אילת, שד' התמרים, קרית המשרדים,

טלפון	כתובת
08-6592444/2 08-6592440 פקס	ערד, רח' יהודה 34
08-6579368 08-6563880 פקס	דימונה, רח' הצאלה 8
08-6897033 טלפקס 08-9961284 טלפקס	שדרות, רח' הוורד 364/7 אופקים, רח' גולומב 29
050-6214547	ירוחם, מתנ"ס צבי בורשטיין, רח' צבי בורשטיין
08-6595497	מצפה רמון, רח' נחל ציחור 4, בניין מועצת הפועלים

מידע על הגעת עולים

נתב"ג: סניף המשרד לקליטת העלייה 03-9774111

מרכזי תעסוקה לעולים (מרכזי הכוונה)

03-5614546 03-5614868 פקס	תל אביב, דרך מנחם בגין 116 (דרך פתח תיקווה, בית קלקא)
04-8510697 04-8520075 פקס	חיפה, רח' המגינים 131, קריית אליעזר (בית אבא חושי)
02-5371186 02-5378048 פקס	ירושלים, רח' המ"ג 5, (מרכז תקוותנו)
08-6105721 08-6109912 פקס	באר שבע, מרכז קליטה "יעלים", שד' יעלים 3
09-7666322 09-7658258 פקס	כפר סבא, רח' משה דיין 30 (מרכז קליטה "ספיר")
08-8522277 08-8530199 פקס	אשדוד, רח' שבי ציון 1 (מרכז קליטה בית קנדה)

המחלקה לעלייה ולקליטה בסוכנות היהודית

הנהלה,
ירושלים, רח' המלך ג'ורג' 48, 02-6202222

טלפון

כתובת

02-6204359/09

אגף העלייה,

02-6204305/62

ירושלים, רח' המלך ג'ורג' 42,

מלון טירת בת שבע

02-6202084

אגף פניות הציבור,

רח' המלך ג'ורג' 48

אתר האינטרנט: www.jafi.org.il

מרכזי מידע של הסוכנות היהודית

08-8565873/5

אשדוד, רח' שבי ציון 1, בית קנדה

08-6288562/3

באר שבע, רח' ההגנה 38

04-8567606/2

חיפה, שד' המגינים 131

04-6792041/2

טבריה, רח' השומר 47

02-6202417/251

ירושלים, רח' בן יהודה 34

מגדל העיר, קומה 14

03-6290610/83/95

תל אביב, רח' המלך ג'ורג' 33,

רמת אביב

חברת עידוד בע"מ

03-5606079 ,03-5647530

תל אביב, סמטת בית השואבה 6

08-8531658

אשדוד, קיבוץ גלויות 1, רובע ב

04-6562487

נצרת עילית, רח' כרמל 25

משרד הפנים

02-6294777

מודיעין ארצי

02-6294755 פקס

02-6290222/31

ירושלים, בניין ג'נרלי,

רח' שלומציון המלכה 1

03-5193222 ,03-5193333

תל אביב, מגדל שלום,

רח' אחד העם 9

04-8633320

חיפה, קריית הממשלה, רח' פלי"ם 15

08-6263840

באר שבע, רח' התקוה 4, קריית הממשלה,

E-mail: pniot@moin.gov.il

משרדי המכס

02-6545555	ירושלים, רח' כנפי נשרים 66, גבעת שאול
03-5120777	תל אביב, יפו, רח' יפת 42
03-9715511	לוד, נתב"ג, בניין ממ"ן
04-8354811	חיפה, רח' שער הנמל 3
08-6293333	באר שבע, בית אושירה, רח' שז"ר 31 אתר האינטרנט: www.mof.gov.il/custom

המוסד לביטוח לאומי

08-6509999, 08-9369696 08-6509987 פקס	מרכז מידע טלפוני ארצי
02-6755555	ירושלים, רח' בן שטח 4
03-6250000	תל אביב, רח' יצחק שדה 17 פינת המסגר
04-8544111	חיפה, שד' פלי"ם 8
,08-6295311	באר שבע, רח' וולפסון 6
	סניפים נוספים של המוסד לביטוח לאומי קיימים ברוב הישובים בארץ אתר אינטרנט www.btl.gov.il

משרד התמ"ת (תעשייה, מסחר ותעסוקה)**שירות התעסוקה**

02-5013111	ירושלים, בניין התחנה המרכזית, רח' יפו 224
03-5265300	תל אביב, רח' ברנר 19
04-8135111	חיפה, רח' צה"ל 17, קריית אליעזר
08-6264164	באר שבע, רח' רח' התקוה 4, קריית הממשלה E-mail: pniot@molsa.gov.il

משרד החינוך התרבות והספורט

02-5602711	מרכז מידע טלפוני
02-5602222	ירושלים, רח' דבורה הנביאה 2
03-6896666	תל אביב, רח' השלשה 2, יד אליהו
04-8632666	חיפה, שד' פלוי" 15 א', קריית הממשלה
08-6263333	באר שבע, רח' התקוה 4, קרית הממשלה
	אתר אינטרנט: www.education.gov.il
	E-mail: info@education.gov.il

לשכות הגיוס

02-5007000	ירושלים, רח' רש"י 103
02-5007333	פקס
03-7376000	תל אביב, תל השומר
03-7377070	פקס
04-8600700	חיפה, רח' עומר אל כייאם 12
04-8600361	פקס
08-6298888	באר שבע, רח' יד ושם 22
08-6298870	פקס
04-6729888	טבריה, אלחדיף ליד הביטוח הלאומי
04-6729898	פקס
	אתר אינטרנט www.aka.idf.il

נציבות תלונות הציבור, משרד מבקר המדינה

02-6665221	ירושלים, רח' בית הדפוס 12, גבעת שאול
03-6241916	תל אביב, הקריה, רח' הארבע 19
04-86044110	חיפה, רח' עומר אל כייאם 12

משרד התעשייה, המסחר והתעסוקה

- ירושלים, רח' בנק ישראל 5, בניין ג'נרי
02-6662000 הממונה על הגנת הצרכן,
רח' בנק ישראל 5, בניין ג'נרי
02-66625903

המועצה הישראלית לצרכנות (גוף עצמאי)

- תל אביב, רח' מאז"ה 76
03-5600180 ,03-5604671/2/4
חיפה, ת.ד. 556
04-8664110 ,04-8631085
04-8671668 פקס

הרשות להגנת הצרכן של ההסתדרות

- תל אביב, רח' ארלזורוב 93
03-6921111 ,03-6921280
חיפה, רח' חורי 2, ככר סולל בונה
04-8610103
אשדוד, שד' ציון 13
08-8512212
קיימים סניפים נוספים בערים שונות ברחבי הארץ

"בית ראשון במולדת" בקיבוצים

- רח' הנביאים 25, תל אביב
03-5280039
03-5259953 פקס
"תק"ם תנועת הקיבוצים", לאונרדו דה וינצ'י 13, תל אביב
03-6925260

משרד התחבורה

- מרכז מידע ארצי מענה קולי
03-5024000

משרדי הרישוי

- מרכז מידע ארצי
03-5024000
מענה קולי ממוחשב 24 שעות ביממה
1-700-70-70-43
ירושלים, רח' התנופה 1, בנין קרסו,
02-5682222
אזור התעשייה תלפיות

טלפון	כתובת
03-5027666	חולון, תל גיבורים, רח' הלוחמים 1
03-6418182	תל-אביב צפון, שד' רוקח 104
04-8818888	חיפה, מפרץ חיפה, רח' אדיסון 2
08-6406111	באר שבע, בית נועם, רח' שדרות שז"ר 33
	סניפים נוספים של משרד הרישוי קיימים בערים רבות ברחבי הארץ

תחנות צילום לרשיון נהיגה

טלדור, חנויות צילום של קודק

08-6718621	אשקלון, קניון גירון, קומה ב', "פוטו שופ"
09-9544104	הרצליה, קניון שבעת הכוכבים, "פוטו שופ"
04-6342874	חדרה, קניון לב חדרה, רח' רוטשילד 40
04-6720828	טבריה, רח' הבנים 3, "פוטו גולן"
04-9911360	עכו, רח' בן עמי 53
04-6594512	עפולה, שד' בגין 79, אזור התעשייה, "צילום פלוס"
04-6902777	קריית שמונה, קניון שמונה באמצע, "וידאו עמוס"
	ראשון לציון, תחנה מרכזית,
03-9524229	רח' גולדה מאיר 1, "פוטו שופ"
08-9211666	רמלה, רח' הרצל 98, "אולפני רב"
03-6720628	רמת גן, אלרם, רח' ביאליק 76

סוכנויות מ.מ.ס.י.

	אשדוד, רח' רוגוזין 46,
08-8521414 ,8521777	פינת שד' יצחק הנשיא
08-6270695	באר שבע, בית אביסרור, רח' בן צבי 7, חנות 8
03-6520364	חולון, רח' המעפילים 102
04-8674343	חיפה, רח' הנביאים 1
02-6259712 ,6259711	ירושלים, רח' בן יהודה 31

טלפון	כתובת
04-9081708	כרמיאל, רח' החרושת 5
09-8870610	נתניה, קניון הדרים, רח' הכדר 2 אזור תעשייה הצפוני
03-9344205 ,057-629276	פתח תקווה, רח' העלייה השנייה 8
09-7461991	רעננה, קניון רננים, רח' התעשייה 22 קרית אתגר
03-5641122	תל אביב, רח' הרכבת 20
03-6200892	דיזנגוף סנטר, רח' דיזנגוף 50, קומה ב'

